

IZVJEŠTAJ O ODRŽIVOSTI I UTICAJU

2024

Budućnosti posvećena

**IZVJEŠTAJ O
ODRŽIVOSTI
I UTICAJU
2024**

INDEKS SADRŽAJA

Poruka predsjednika Upravnog odbora 6

Razumijevanje poslovnog ambijenta Hipotekarne banke 9

Onama 10

Put ka Evropskoj uniji

Implementacija SEPA: Unapređenje
finansijske integracije Crne Gore sa EU 11

Standardi i okviri 15

GRI Standardi i ESRS standardi 15

UN Principi odgovornog bankarstva 16

Biti prvi: Utiranje puta održivosti 16

Put digitalne transformacije Hipotekarne banke 19

Faza I: Osnovi
Digitalne transformacije 20

Faza II: Na krilima uspjeha 20

“Digital-First” strategija Hipotekarne
banke 21

Uvođenje tokena:
Jačanje bezbjednosti klijenata 21

Prihvatanje agilne metodologije:
Korak ka većoj efikasnosti 23

Ocjena materijalnosti 27

Ekološki otisak 31

Postavljanje scene: Trendovi u fokusu 32

Energija 33

Emisije 35

Emisije Opsega 1 and 2 35

Opseg 3 – Naš uticaj preko naših
granica 36

Anketa o navikama putovanja na posao HB
zaposlenih 36

Finansirane emisije 37

Zajednica 41

Zdravstvena i društvena odgovornost 42

Edukacija i razvoj mladih 43

Sportovi i razvoj mladih sportista 44

Kultura, umjetnost i zabava 46

Humanitarni rad i društvena
odgovornost 48

Podrška profesionalnom razvoju i
istraživanjima 49

Klijenti i partneri 51

Korporativni klijenti 52

Upitnik u oblasti ESG ponašanja 52

Retail klijenti 53

Premium program: Povećanje vrijednosti i
pogodnosti za naše klijente 54

Povećanje benefita kroz strateška
partnerstva 54

Premium program po brojkama 56

Obezbjedivanje finansijske koristi za
korisnike 56

Inicijativa Hipotekarne banke za zelene proizvode

Zeleni krediti za pravna lica	57
Fond za zeleni rast	57
Korišćenje GGF sredstava u 2024	57

Partneri

ESG Adria Summit	58
------------------	----

Korporativne vrijednosti i radno mjesto

Edukacija i razvoj zaposlenih

Interna obuka: Edu720 platforma	61
Eksterna obuka	64

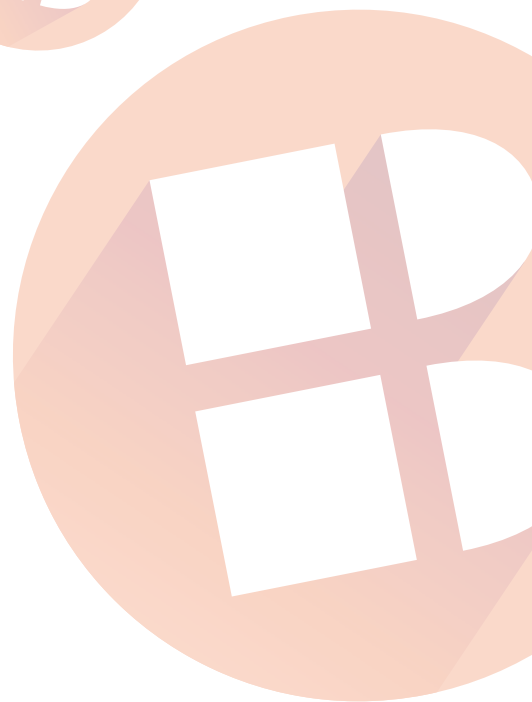
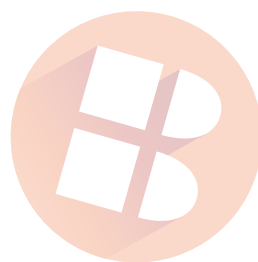
Korporativne inicijative

Otvaranje filijale u Gusinju	65
Premium noć	66
Osnaživanje žena da budu lideri	67
Team Building vikend	67
Otvaranje filijale Blok 6	70
Proslava Nove godine	70

Upravljanje

Metodologija

GRI indeks sadržaja

Poruka predsjednika Upravnog odbora

Mi vjerujemo da uspjeh leži u sposobnosti da rastemo odgovorno i budemo nosioci promjene za naše klijente i partnere. Promovisanje dobrobiti naših zaposlenih, uspjeha naših klijenata i podrška zajednicama koje nas čine snažnim, tri su osnovna

pokretača u poslovnoj strategiji Hipotekarne banke.

Prezentujući drugi Izvještaj o održivosti i uticaju, s ponosom se osvrćemo na napredak koji smo ostvarili i na našu kontinuiranu posvećenost održivosti, koja prati svaki aspekt našeg poslovanja.

U 2023. godini napravili smo značajne korake prema još većoj integraciji održivosti u našu poslovnu strategiju. Danas, u 2025, više nego ikada, posvećeni smo unapređenju vrijednosti zaštite životne sredine, društvene odgovornosti i izvrsnosti u upravljanju. Iskustvo tokom prošle godine je potvrdilo naše uvjerenje da održivost nije samo poslovni imperativ, već ključni pokretač dugoročne vrijednosti i svjetlije budućnosti za sve.

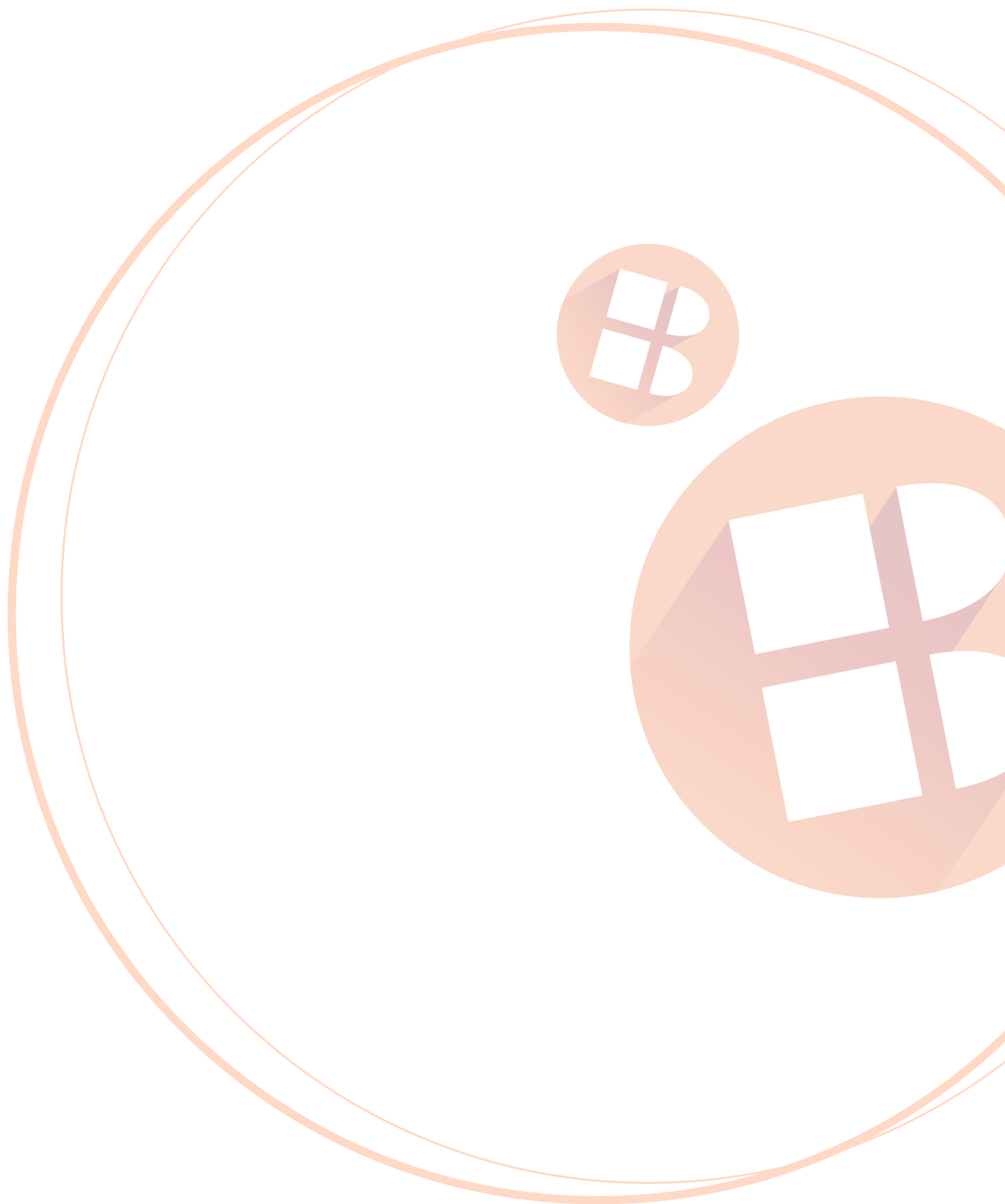
U 2024. godini proširili smo svoj fokus, gradeći na temeljima koje smo postavili u prethodnim godinama. Uložili smo značajna sredstva u energetska efikasnost naših objekata, dodatno smanjili emisiju ugljen-dioksida i uveli dodatne zelene finansijske proizvode, koji omogućavaju našim klijentima da doprinesu očuvanju životne sredine. U društvenoj oblasti nastavili smo sa podrškom lokalnim zajednicama i dobrotvornim inicijativama, produbljujući odnose sa ljudima kojima pružamo usluge i stvarajući zajedničku vrijednost za sve. Naš napredak je vidljiv i u kontinuiranim naporima da modernizujemo poslovanje. Pored toga, naše inicijative za sveobuhvatnom digitalizacijom i dalje unapređuju pristupačnost i efikasnost bankarskih usluga.

Gledajući u budućnost, uzbuđeni smo što ćemo nastaviti svoj put održivosti sa obnovljenom posvećenošću i svrhom. Iz godine u godinu, prioritet nam je širenje ponude proizvoda, produbljivanje saradnje sa klijentima kako bismo ostvarili njihove i naše ciljeve i dublje integrisanje održivosti u našu korporativnu kulturu. Takođe, posvećeni smo jačanju transparentnosti u našim aktivnostima i poštovanju najviših standarda upravljanja, kako bismo osigurali dugotrajan uticaj za zainteresovane strane.

Ovaj izvještaj je svjedočanstvo predanosti cijelog tima Hipotekarne banke, koji neumorno radi na ostvarivanju navedenih ambicioznih ciljeva. Beskrajno smo zahvalni svojim klijentima, partnerima i zajednicama koje servisiramo, čija podrška i saradnja predstavljaju integralni dio našeg uspjeha.

Zajedno koračamo ka održivoj, prosperitetnoj i odgovornoj budućnosti — budućnosti u kojoj ekonomski rast ide ruku pod ruku sa očuvanjem životne sredine i socijalnom pravdom.

Esad Zaimović
Predsjednik Upravnog odbora
Hipotekarna banka

Razumijevanje poslovnog ambijenta Hipotekarne banke

Razumijevanje poslovnog ambijenta Hipotekarne banke

O nama

Hipotekarna banka je osnovana 1991. godine. Nakon značajne promjene vlasništva 2005. godine, postala je jedna od tri najveće banke u Crnoj Gori i jedina među njima koja nije u vlasništvu većeg multinacionalnog bankarskog konglomerata. Njena trenutna akcionarska struktura je uglavnom nepromijenjena od 2005. godine. Nova struktura vlasništva i strategija razvoja u skoro 20 godina proteklih od njene akvizicije rezultirali su pozicioniranjem banke među prve tri u zemlji, kao i njenom prepoznatljivošću kao sistemske banke u Crnoj Gori.

Banka je poznata po proaktivnom poslovnom razmišljanju i brzom prilagođavanju tržišnim uslovima, zahvaljujući jasnom i efikasnom procesu donošenja odluka, te transparentnoj i odgovornoj upravljačkoj strukturi. Prepoznata je po rigoroznoj kontroli kvaliteta, pouzdanosti i strogim politikama i procedurama u sprečavanju pranja novca. Osnovne usluge obuhvataju korporativno i poslovanje sa fizičkim licima bankarstvo, uz kontinuirani rast odjeljenja za investiciono bankarstvo.

Hipotekarna banka pruža domaće i međunarodne bankarske usluge, uz dobru ponudu digitalnih i mobilnih rješenja, što je čini referentnom tačkom na teritoriji njenog poslovanja. Od momenta akvizicije, vlasnička struktura je uspostavila politiku neisplaćivanja dividendi, kontinuirano reinvestirajući ostvarenu dobit u razvoj i rast banke iz godine u godinu, te održavajući visok koeficijent solventnosti.

Hipotekarna banka (u daljem tekstu: Banka), u skladu sa licencom nadležnih institucija, pruža širok spektar bankarskih i finansijskih usluga za pravna i fizička lica u Crnoj Gori.

Zakon o kreditnim institucijama i Zakon o privrednim društvima, kao i podzakonski akti Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu: CBCG), propisuju uslove za osnivanje i rad banaka u Crnoj Gori.

Pružanje usluga Banke na tržištu hartija od vrijednosti regulisano je Zakonom o tržištu kapitala i podzakonskim aktima Komisije za tržište kapitala. Banka takođe obavlja platne transakcije u skladu sa Zakonom o platnom prometu i relevantnim podzakonskim aktima CBCG.

Banka obavlja i aktivnosti zastupanja u osiguranju, u skladu sa Zakonom o osiguranju i relevantnim podzakonskim aktima Agencije za nadzor osiguranja.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje poslovnog ambijenta Hipotekarne banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Podgorica

Centrala - Josipa Broza Tita 67
Filijala - Ul. slobode 91
Filijala 24/7 - Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 130
Filijala Blok VI - Đoka Miraševića M3
Filijala Alliance - Cetinjski put bb
Bank&Shop (BIG Fashion) - Cetinjski put bb

Put ka Evropskoj uniji

Kontinuirani naponi Crne Gore da se uskladi sa politikama EU u oblasti životne sredine pružaju jedinstvene mogućnosti našoj banci da podrži zelene inicijative i investira u projekte sa pozitivnim uticajem na životnu sredinu. Istraživanjem ove teme možemo steći vrijedne uvide u kontekstualni sadržaj našeg izvještaja. Potencijal da budemo na čelu održivog razvoja u Crnoj Gori ne samo da je usklađen sa globalnim ciljevima zaštite životne sredine, već i pozicionira našu banku kao katalizatora pozitivnih promjena u regionu. Ovo strateško usklađivanje stvara simbiotski odnos, u kojem naša finansijska podrška može podstaći napredak u zaštiti životne sredine, a istovremeno ojačati reputaciju naše institucije kao odgovornog i vizionarskog aktera u finansijskom sektoru.

Crna Gora je započela svoj put ka članstvu u Evropskoj uniji (EU) podnošenjem zahtjeva u **decembru 2008. godine**. Nakon što je dobila status kandidata za EU u decembru 2010., pregovori su zvanično počeli u junu 2012. godine. Proces pristupanja podrazumijeva usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa 35 poglavlja pravnih tekovina EU - skupa prava i obaveza koji čine suštinu zakona EU. Ova poglavlja obuhvataju širok spektar oblasti, uključujući finansije, pravosuđe, ljudska prava i drugo. Spremnost svake zemlje kandidata procjenjuje se u odnosu na ova poglavlja, a sva moraju biti predmet pregovora, usvajanja i zatvaranja prije nego što se dobije članstvo u EU¹.

Do sada je Crna Gora postigla značajan napredak, **sa 33 pregledana i otvorena poglavlja i 6 privremeno zatvorenih**², signalizirajući na taj način svoju posvećenost usklađivanju sa pravnim tekovinama EU. Izveštaj Evropske komisije iz 2022. godine istakao je umjeren napredak u ekonomskim aspektima, značajne korake u digitalnoj i zelenoj tranziciji i napredak u konkurentnosti i inkluzivnom rastu.

Da bi podržala proces integracije, EU obezbjeđuje finansiranje putem mehanizama kao što su Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA I, IPA II, IPA III), Evropska investiciona banka i Ekonomski i investicioni plan za Zapadni Balkan.

EU je snažan zagovornik usklađivanja sa 17 ciljeva održivog razvoja UN (SDGs). Crna Gora, u saradnji sa UN i njenim partnerima, posvećena je realizaciji SDGs. Šesnaest agencija, fondova i programa UN aktivno sarađuje u Crnoj Gori, udružujući svoje napore kroz sprovođenje Integrisanog programa UN 2017–2021. Ova kolektivna inicijativa imala je za cilj da podstakne napredak zemlje u usklađivanju sa nacionalnim razvojnim prioritetima, u skladu sa Agendom 2030. i tekućim reformskim procesima EU. Prijem u EU podrazumijevaće usklađivanje sa nekoliko propisa o ekološkim, socijalnim i upravljačkim kriterijumima. Sve veći naponi u ovom pravcu motivisani su urgentnom potrebom za postavljanjem i ostvarivanjem ambicioznijih ciljeva kako bi se povećanje temperature na Zemlji zadržalo ispod 1,5 stepeni Celzijusa do kraja vijeka, u skladu sa odredbama Pariskog sporazuma (2015).

Evropska unija se postavila kao lider u procesu zelene tranzicije, a da bi to postigla, razvila je ambiciozan skup okvira, standarda i propisa usmjerenih na ubrzavanje tranzicije, prateći ciljeve Pariskog sporazuma.

Insistiranje EU na zelenoj tranziciji očigledno je u okvirima poput **Evropskog zelenog plana** i paketa „**Spremni za 55**“, koji postavljaju cilj smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte za 55% do 2030. godine, **neto emisija do 2050. godine** i ekonomskog rasta odvojenog od korišćenja resursa. Štaviše, jedna trećina od 1,8 milijardi eura Plana oporavka NextGenerationEU i sedmogodišnjeg budžeta EU od 2020. godine usmjereni su na održive ciljeve³. Pored toga, izrađen je skup predloga za reviziju i ažuriranje zakonodavstva EU, sa ciljem osiguranja usklađenosti javnih i privatnih politika sa prethodno pomenutim ciljevima.

¹ Evropska politika susjedstva i pregovori o proširenju, Evropska komisija, 2023

² Vlada Crne Gore, 2024

³ Finansije i Zeleni dogovor, Evropska komisija, 2023

EU stavlja odgovornost na finansijske institucije da usklade svoje aktivnosti sa ambicioznim ciljevima održivosti. Za crnogorske finansijske institucije, poput Hipotekarne banke, usklađivanje će obuhvatati:

1. **Direktivu o izvještavanju o korporativnoj održivosti (CSRD):** Velike korporacije i kompanije koje se kotiraju na berzi moraju izvještavati o društvenim i ekološkim faktorima, otkrivati rizike i prolaziti procjenu uticaja. CSRD traži od korporacija unutar EU da objelodanjuju ESG informacije u standardizovanom formatu, te uspostavlja referentne vrijednosti i ciljeve. Izvještavanje mora biti nezavisno potvrđeno i obavljeno u skladu sa Evropskim standardima za izvještavanje o održivosti (ESRS), koje je razvila Evropska savjetodavna grupa za finansijsko izvještavanje (EFRAG);

2. **Uredbu o objavljivanju informacija o održivom finansiranju (SFDR):** Na isti način na koji CSRD reguliše preduzeća, SFDR vrši pritisak na investitore, finansijske institucije i ostale učesnike na tržištu kapitala. SFDR zahtijeva od finansijskih firmi da otkriju na koji način integrišu održivost u svoje investicije i finansijske proizvode, tjerajući ih da kvalifikuju investicije prema njihovim ESG karakteristikama. Cilj ove regulative je povećanje transparentnosti dostupnih informacija za one koji žele da doprinesu projektima ili kompanijama koje podržavaju određene održive ekonomske aktivnosti, kao i sprečavanje tzv. zelene obmane ili eko-manipulacije (*greenwashing*);

3. **EU taksonomiju:** Standardizovani okvir koji klasifikuje aktivnosti ili investicije kao ekološki održive, uz obavezu njihovog objelodanjivanja od strane učesnika na tržištu kapitala. U okviru EU, svi učesnici na finansijskom tržištu, velike kompanije i mala i srednja preduzeća (MSP), dužni su da izvještavaju u skladu sa standardima taksonomije. Primjenjivost taksonomije za komercijalne banke razrađuje se od strane Evropske bankarske agencije (EBA). U martu 2021. godine EBA je predložila da banke moraju objelodaniti „koeficijent zelenih sredstava“ (Green Asset Ratio) i druge ključne pokazatelje učinka (KPI). Koeficijent zelenih sredstava predstavlja odnos „održivih“ kredita i instrumenata (prema kriterijumima taksonomije) u odnosu na ukupnu vrijednost bilansnih stavki banke.

Januar 2022.	- Nefinansijski subjekti izvještavaju o podobnosti u skladu sa Taksonomijom za prethodnu kalendarsku godinu* - Finansijski subjekti izvještavaju o podobnosti u skladu sa Taksonomijom za prethodnu kalendarsku godinu*
Januar 2023.	- Nefinansijski subjekti izvještavaju o podobnosti i usklađenosti za prethodnu kalendarsku godinu - Finansijski subjekti izvještavaju o podobnosti u skladu sa Taksonomijom za prethodnu kalendarsku godinu*
Januar 2024.	- Nefinansijski subjekti izvještavaju o podobnosti i usklađenosti za prethodnu kalendarsku godinu - Finansijski subjekti izvještavaju o podobnosti i usklađenosti u skladu sa Taksonomijom za prethodnu kalendarsku godinu*
Januar 2025.	Finansijski subjekti mogu uključiti procjene o usklađenosti sa Taksonomijom za DNSH procjenu izloženosti trećih zemalja koje su predmet pregleda u 2024.
Januar 2026.	Kreditne institucije uključuju usklađenost njihove trgovačke knjige i naknada i provizija za nebankarske aktivnosti sa Taksonomijom

4. **Detaljna procjena održivosti preduzeća (Corporate Sustainability Due Diligence (CSDD)):** Promovisanje ekoloških razmatranja, održivog upravljanja i integracije ljudskih prava u poslovne operacije i lance snabdijevanja.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Fokus EU na ESG u skladu je sa globalnim trendom prema odgovornom i održivom poslovanju. Posvećenost Hipotekarne banke inovaciji i digitalizaciji osigurava joj dobru poziciju da ide u susret novim izazovima i iskoristi mogućnosti koje donosi usklađivanje sa EU.

Zaista, put Crne Gore ka pristupanju Evropskoj uniji i usklađivanje sa ESG propisima odražavaju posvećenost održivom razvoju i najboljim svjetskim praksama. Kako Hipotekarna banka prolazi kroz ove promjene, pozicionirana je da doprinese integraciji Crne Gore u ekonomske i održive okvirne smjernice EU. Stoga je, uzimajući u obzir sve gore pomenute aspekte usklađivanja, Hipotekarna banka pripremila svoj prvi izvještaj o održivosti.

Fokus na izuzetnu usaglašenost CBCG

Među crnogorskim institucijama, CBCG se ističe znatnim napretkom u usklađivanju sa standardima Evropske unije. Izvještaj Evropske komisije za 2024. godinu o napretku Crne Gore u ovom procesu usklađivanja više puta je naglasio stabilnost i otpornost crnogorskog bankarskog sistema, a to je potvrdila i procjena kvaliteta aktive (*Asset Quality Review*). Tokom pandemijske krize i perioda oporavka, CBCG je uvela privremene mjere podrške domaćim bankama sa ciljem očuvanja likvidnosti. Evropska komisija je prepoznala da je „**bilans stanja domaćih banaka značajno porastao**“, čime je dodatno istakla pouzdanost crnogorskog bankarskog sistema. CBCG je pokazala kontinuiranu posvećenost sprovođenju preporuka iz izvještaja Komisije, a u izvještaju za 2024. godinu navodi se da je nekoliko finansijskih regulatornih preporuka realizovano u značajnoj mjeri.

Usvajanjem Zakona o kreditnim institucijama i Zakona o sanaciji kreditnih institucija, kao i većinom pratećih regulatornih akata, napravljeni su značajni pomaci ka usklađivanju pravnog okvira sa standardima EU. Uvođenjem Sanacionog fonda i formulisanjem planova sanacije za sve kreditne institucije u Crnoj Gori, Centralna banka (CBCG) je uspostavila mehanizme koji će donijeti pozitivne rezultate za finansijsku ravnotežu i trajnu održivost bankarske strukture Crne Gore. Izvještaj Evropske komisije takođe ističe da su se pomaci u prilagođavanju zakonske regulative u oblasti platnih sistema takođe napravili približivši se standardima pravne tekovine EU. Ovo čini očiglednim značajan napredak CBCG u usklađivanju sa Evropskom centralnom bankom i Evropskim sistemom centralnih banaka (ESCB) na putu ka ulasku u Jedinstveno platno područje za plaćanja u eurima (SEPA).

Za Crnu Goru, pristup Jedinstvenom platnom području za plaćanje u eurima značio bi veliki skok naprijed u finansijskom sistemu. SEPA omogućava beskontaktna plaćanja u eurima, uključujući transfere i direktne zaduženja, ne samo unutar Evropske unije već i prema nekim zemljama van EU, na besprekoran, brz i siguran način, podjednako kao i kod domaćih transakcija. Integracija u SEPA donijela bi harmonizaciju platnih standarda, eliminisanje razlika između nacionalnih i prekograničnih transakcija. To bi povećalo efikasnost i konkurentnost crnogorske ekonomije, usklađujući je sa savremenim i standardizovanim procesima koji se primjenjuju u svim zemljama koje učestvuju u SEPA. Osim toga, veća dostupnost i jednostavnost prekograničnih transakcija mogla bi unaprijediti ekonomsku saradnju i stvoriti nove prilike za napredak Crne Gore na evropskom tržištu.

Implementacija SEPA: Unapređenje finansijske integracije Crne Gore u EU

Kao što je pomenuto, u sklopu finansijske integracije Crne Gore u Evropsku uniju, implementacija Jedinstvenog platnog područja u eurima predstavlja ključni korak u usklađivanju bankarskog sektora sa evropskim standardima. Do 31. decembra 2024. godine, Projekat SEPA unutar naše banke ostvario je

značajan napredak, što uključuje formiranje posvećenog projektnog tima i razvoj sveobuhvatnog akcionog plana za implementaciju SEPA projekta. Uspostavljena je koordinacija sa Centralnom bankom Crne Gore (CBCG), uz dvonedjeljno dostavljanje izvještaja CBCG timu za SEPA radi osiguranja transparentnosti i usklađenosti sa regulatornim zahtjevima.

Ključne aktivnosti preduzete tokom ovog perioda uključuju:

- » **Razradu akcionog plana:** Tim zadužen za SEPA projekat je razvio strukturirani akcioni plan kojim će se voditi proces implementacije;
- » **Koordinacija sa CBCG:** Uspostavljena je redovna komunikacija sa Centralnom bankom Crne Gore, čime je osigurana usklađenost sa nacionalnim regulatornim okvirima. Svake dvije sedmice dostavljaju se izvještaji CBCG timu / radnoj grupi za SEPA, koji daju pregled napretka na projektu;
- » **Saradnja sa savjetnicima:** CBCG je angažovala konsultantsku firmu *Paylume* sa sjedištem u Briselu, koja pruža podršku komercijalnim bankama u prelasku na SEPA. *Paylume* je dala smjernice za akcioni plan integracije, paket Sporazuma o usklađenosti, kao i postavljanje i testiranje sistema za SEPA SCT transakcije. Takođe je organizovana cjelodnevna radionica od strane CBCG i *Paylume*, radi jačanja spremnosti banaka u prelasku na SEPA;
- » **Edukativne radionice:** Različite edukativne radionice i seminari organizovani su od strane eksternih partnera, a učestvovali su članovi projektnog tima, odjeljenje za usklađenost, IT razvoj i ostala relevantna odjeljenja.;
- » **Tehničke i komercijalne pripreme:** Banka je izvršila analizu i ocjenu tehničkih i komercijalnih ponuda od strane potencijalnih pružalaca platnih usluga (PSP).

Gledajući prvi kvartal 2025, fokus ostaje na kompletiranju većine pravnih i razvojnih aktivnosti, što utire put za završna pravna prilagođavanja, testiranje sistema i pripreme za pokretanje u trećem kvartalu 2025. godine. Prema SEPA akcionom planu, projekat će biti spreman za realizaciju u oktobru 2025. godine.

Standardi i okviri

GRI standardi i ESRS standardi

Globalna inicijativa za izvještavanje (GRI)

GRI predstavlja autonomnu, globalnu organizaciju posvećenu pružanju pomoći kompanijama i organizacijama o njihovom uticaju putem univerzalnog jezika. Kao vodeći međunarodni standard, GRI je usvojen od strane preko 10.000 institucija u više od 100 zemalja. Koristeći modularni sistem povezanih standarda, koji se redovno rafiniraju, GRI omogućava organizacijama da transparentno i sistematski izvještavaju o uticajima svojih aktivnosti. Ovaj strukturirani pristup osigurava jasnoću i otvorenost prema zainteresovanim stranama, jačajući posvećenost odgovornim poslovnim praksama.

Godine 2021, u okviru Direktive o izvještavanju o korporativnoj održivosti (CSRD), Evropska savjetodavna grupa za finansijsko izvještavanje (EFRAG) imenovana je za tehničkog savjetnika Komisije zaduženog za razvoj Evropskih standarda za izvještavanje o održivosti (ESRS).

Evropska komisija je 31. jula 2023. usvojila ESRS standard za primjenu kod svih kompanija koje podliježu CSRD-u. Ovo predstavlja još jedan važan korak ka prelazu na održivu ekonomiju u Evropskoj uniji.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Efikasna saradnja tokom procesa izrade ESRS, EFRAG i GRI potvrđuje postizanje značajnog nivoa interoperabilnosti između njihovih pojedinačnih standarda u oblasti izvještavanja o uticaju. Ovo dostignuće je eliminisalo potrebu za dvostrukim izvještavanjem, doprinoseći uspostavljanju jednostavnog i efikasnog sistema izvještavanja koji izbjegava nepotrebnu složenost.

Principi Ujedinjenih nacija za odgovorno bankarstvo

Predstavljeni na Generalnoj skupštini UN 2019. godine, Principi za odgovorno bankarstvo predstavljaju transformativni okvir koji usmjerava globalnu bankarsku zajednicu ka pozitivnoj tranziciji čovječanstva i planete. Ova inicijativa se može pohvaliti značajnim globalnim dometom, sa preko 300 banaka potpisnica, koje predstavljaju skoro polovinu globalne bankarske industrije. Pozicionirani kao vodeći svjetski okvir za održivo bankarstvo, ovi principi podstiču kolektivnu posvećenost usklađivanju osnovnih strategija, procesa donošenja odluka i finansijskih aktivnosti sa Ciljevima održivog razvoja UN i drugim međunarodnim sporazumima i ciljevima.

Jedinstveni okvir Principa za odgovorno bankarstvo zasniva se na šest osnovnih principa, koji uvode svrhu, viziju i ambiciju u sferu finansijskih institucija.

PRINCIP 1: USKLAĐIVANJE	PRINCIP 2: UTICAJ I POSTAVLJANJE CILJEVA	PRINCIP 3: KLIJENTI I KORISNICI
PRINCIP 4: ZAINTERESOVANE STRANE	PRINCIP 5: UPRAVLJANJE I KULTURA	PRINCIP 6: TRANSPARENTNOST I ODGOVORNOST

Biti prvi: Utiranje puta održivosti

Vizija Hipotekarne banke da bude lider u regionu temelji se na trajnoj posvećenosti pozitivnom uticaju na državu i životnu sredinu. Iako smo ponosni na svoja dostignuća, priznajemo da je naše putovanje ka odgovornom bankarstvu, inovacijama i održivosti kontinuirani napor i vidimo sebe kao katalizatore pozitivnih promjena u finansijskom sektoru i u ekonomskom razvoju našeg domaćeg tržišta – Crne Gore i šireg regiona – Zapadnog Balkana.

Kao partner značajnog dijela stanovništva i sektora preduzetništva, prepoznajemo odgovornost da vodimo i podržavamo zajednicu u njenim poduhvatima usmjerenim ka održivosti. Posvećeni smo proširenju spektra usluga koje nudimo, unapređenju sistema podrške od kojih naši klijenti svakodnevno zavise u svojim interakcijama sa Hipotekarnom Bankom.

Time što smo **prva i do danas jedina banka u regionu koja je potpisala Principe Ujedinjenih nacija o odgovornom bankarstvu**, pravimo značajan korak ka usklađivanju svog poslovanja sa globalnim ciljevima održivosti. Namjera nam je da sebi postavimo visoke etičke standarde i inspirišemo druge u regionu da ih slijede.

Štaviše, činjenica da smo **prva crnogorska banka koja je objavila izvještaj o održivosti i sprovedla ocjenu materijalnosti** odražava našu posvećenost transparentnosti i odgovornim poslovnim praksama. Ipak, svjesni smo da smo i dalje na putu kontinuiranog usavršavanja u ovoj oblasti. Cilj nam je da stvorimo okvir za mjerenje našeg ekološkog i društvenog uticaja i da budemo primjer koji se slijedi. Iskreno se nadamo da će naši postupci inspirisati druge banke i preduzeća da takođe prihvate održivost i transparentnost.

Brundtlandin izvještaj iz 1987. godine definisao je održivi razvoj na sljedeći način:

“

Razvoj koji zadovoljava potrebe sadašnje generacije bez ugrožavanja sposobnosti budućih generacija da zadovolje svoje potrebe.

”

Iako je primarna misija Hipotekarne banke stvaranje i očuvanje bogatstva naših klijenata, naša posvećenost prevazilazi isključivo ostvarivanje finansijske dobiti. Mi smo istaknuta institucija u zemlji, koja ima bogatu i složenu istoriju, i volimo da sebe smatramo pokretačem rasta i razvoja naše zemlje, što se vidi u nevjerovatnim promjenama kroz koje je Crna Gora prošla od referenduma o nezavisnosti 2006. godine. Suštinski prepoznajemo značaj održivog razvoja, stavljajući najveći akcenat na dobro stanje životne sredine i zajednica u kojima posluje. U savremenom okruženju, integracija ekoloških, društvenih i principa upravljanja nije samo opcija, već imperativ odgovornog poslovnog ponašanja.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Put digitalne transformacije Hipotekarne banke

Put digitalne transformacije Hipotekarne banke

Kao dio svoje posvećenosti održivosti, inovacijama i zadovoljstvu klijenata, Hipotekarna banka (HB) je krenula na put sveobuhvatne digitalizacije. Ova inicijativa ne samo da je u skladu sa našom misijom pružanja izuzetnih usluga, već jača i našu konkurentsku poziciju u digitalnom okruženju, koje se rapidno mijenja.

Na temeljima postavljenim u našem prethodnom Izvještaju o održivosti, ovo poglavlje detaljno opisuje tok naše dvofazne digitalne transformacije. Ono ističe ključne prekretnice postignute tokom Faze I, daje nacrt plana za Fazu II i istražuje šire implikacije naše strategije „Digitalizacija na prvom mjestu“ (*Digital-First strategy*).

Faza I: Temelji digitalne transformacije

Faza I digitalne transformacije Hipotekarne banke, uspješno završena ove godine, fokusirala se na poboljšanje korisničkog iskustva na svim našim digitalnim platformama. Pokrenuta 2020. godine i precizno sprovedena nakon izbora dobavljača 2022. godine, implementacija projekta je počela u junu, označivši ključni trenutak u našoj tehnološkoj evoluciji. Ova faza je uspješno završena u drugom kvartalu 2024. godine.

Ključna postignuća u Fazi I

- » Unaprijeđen dizajn i iskustvo korisnika
Hipotekarna banka je redizajnirala svoje mobilne i elektronske bankarske platforme kako bi pružila besprekorno, intuitivno korisničko iskustvo. Vođeni povratnim informacijama korisnika, interfejsi sada odražavaju preferencije korisnika i najbolje prakse upotrebljivosti.
- » Unaprijeđena ponuda usluga
Unapređenje postojećih usluga obuhvatilo je integraciju funkcija koje su zahtijevali korisnici, kao što su trajni nalozi i biometrijska autentifikacija. Ovi dodaci su pojednostavili procese i poboljšali pristupačnost, čineći svakodnevne bankarske usluge lakim za korišćenje našim klijentima.

Ova unapređenja su doprinijela mjerljivom povećanju usvajanja digitalnih rješenja među našim klijentima, što se vidi u kontinuiranom povećanju broja aktivnih korisnika digitalnog bankarstva. Tokom perioda od pet godina, godišnji rast je u prosjeku iznosio 30,55% za uslugu mobilnog bankarstva i 34,87% za uslugu desktop bankarstva. U 2024. godini, u poređenju sa 2023, godišnji porast je bio još značajniji i iznosio je 47,18% za uslugu mobilnog bankarstva i 50,26% za uslugu desktop bankarstva.

Faza II: Nastavljajući na talasu uspjeha

S uspješnim završetkom Faze I, Hipotekarna banka je sada spremna da pokrene Fazu II svoje digitalne transformacije u 2025. godini. Ova faza će biti ključna za usklađivanje kapaciteta banke sa globalnim standardima digitalnog bankarstva. Faza II, čije je sprovođenje planirano za narednu godinu, pružiće niz inovativnih funkcija.

Planirane inicijative u Fazi II

» Digitalno registrovanje (digital onboarding)

Hipotekarna banka će uvesti potpuno onlajn registrovanje, omogućavajući novim klijentima da otvore račune bez posjete filijali. Ova mogućnost ne samo da povećava praktičnost već i smanjuje operativne troškove i emisiju ugljenika povezanu sa procesima u filijalama. Tokom 2024. godine:

- » Procjenjivali smo najbolja rješenja na tržištu;
- » Pripremali smo se za regulatorno ažuriranje radi podrške ove inicijative;
- » Postavili smo kao cilj implementaciju u narednih 12 mjeseci, u zavisnosti od kompletiranja gore navedenih stavki.

» Onlajn odobravanje kredita

Klijenti će uskoro moći podnijeti zahtjev i dobiti odobrenje za kredit, do određenog iznosa, u potpunosti *onlajn*, što će smanjiti vrijeme obrade i povećati transparentnost.

» Komunikacija i obavještenja u aplikaciji (In-App)

Unapređujući direktnu komunikaciju sa klijentima, aplikacija Hipotekarna banka će uvesti funkcije slanja poruka i obavještenja u aplikaciji. Ovi alati će obezbjeđivati ažuriranja, podsjetnike i prilagođene uvide kako bi se osiguralo cjelovito bankarsko iskustvo.

» Redizajn veb-stranice

Nadogradnja veb-stranice banke morala je biti dio plana za Fazu II projekta digitalne banke, koji prolazi kroz značajnu transformaciju, uključujući unapređenje alata za navigaciju i dinamičke funkcije za poboljšanje angažovanja klijenata. Ovo je važan korak, koji smo planirali da završimo kao sastavni dio digitalizacije banke.

Digital-First strategija Hipotekarne banke

Glavni dio našeg puta transformacije je strategija „Digitalizacija na prvom mjestu“, koja daje prioritet mobilnom i onlajn bankarstvu kao primarnim kanalima usluga. Ovaj pristup naglašava našu usmjerenost na klijente, održivost i inovacije.

Ključni stubovi strategije

1. Unapređenje korisničkog iskustva

Nudeći pristup bankarskim uslugama 24/7, imamo cilj da svojim klijentima pružimo pogodnost bez premca. Sa 34.155 fizičkih lica koja koriste usluge onlajn bankarstva (podaci zaključno sa 31. 12. 2024, za mobilne i desktop verzije) i 7.335 pravnih lica (sa aktivnim brojem korisnika od 9.416 za navedeni broj pravnih lica), od naše ukupne baze klijenata, cilj nam je povećanje njihovog broja u narednom periodu, uz oslanjanje na poboljšane funkcionalnosti onlajn usluga, kao i na povećanu jednostavnost korišćenja.

2. Operativna efikasnost i održivost

Digitalizacija smanjuje zavisnost od papira i manuelnih procesa, što rezultira smanjenjem troškova i doprinosi ostvarivanju ciljeva ekološke održivosti. Procjenjuje se da je prelazak Hipotekarne banke na digitalno bankarstvo već spriječio stvaranje značajne količine papirnog otpada ove godine.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

3. Upoređivanje sa konkurencijom

Hipotekarna banka upoređuje svoju ponudu sa globalnim liderima u bankarskom sektoru, osiguravajući da naše usluge budu u skladu sa međunarodnim standardima inovacija i zadovoljstva klijenata.

4. Uticaj i perspektiva

Put digitalizacije Hipotekarne banke je dokaz naše odlučne posvećenosti da budemo ispred trendova u bankarskoj industriji, a da pritom ostanemo svjesni potreba naših klijenata. Uvođenje funkcija Faze I već je dovelo do značajnog povećanja zadovoljstva klijenata, što potvrđuje uspjeh naših početnih napora.

Faza II, kada bude završena, dodatno će unaprijediti digitalni ekosistem Hipotekarne banke, osnažujući klijente alatima i uslugama koje redefinišu komfor i lakoću bankarskih usluga. Strateški fokus na digitalnu registraciju, onlajn odobravanje kredita i obogaćena komunikacija u okviru aplikacije naglašavaju viziju Hipotekarne banke za budućnost – viziju usmjerenu na održivost, inovacije i izvrsnost.

Idući naprijed, Hipotekarna banka ostaje posvećena transparentnosti i odgovornosti na svom putu digitalizacije. Redovna izvještavanja o napretku, mjernim parametrima i povratnim informacijama od klijenata nastaviće da informišu zainteresovane strane i usmjeravaju naše inicijative. Zajedno oblikujemo budućnost u kojoj bankarstvo nije fokusirano samo na digitalizaciju, već i na ljude.

Uvođenje tokena: jačanje bezbjednosti klijenata

Kao kamen-temeljac Faze I projekta Digitalne banke, Hipotekarna banka je uvela rješenja za tokenizaciju – uključujući i mobilne i hardverske tokene – s ciljem unapređenja bezbjednosti i zaštite klijenata od prevare. Ova inicijativa odražava posvećenost Hipotekarne banke pružanju bezbjednih, najsavremenijih rješenja, koja ispunjavaju regulatorne zahtjeve i prevazilaze očekivanja klijenata.

Kako tokeni funkcionišu

Mobilni token (mToken) i hardverski token (token) alati su koji integrišu napredne bezbjednosne mjere za autentifikaciju klijenata tokom onlajn bankarskih transakcija. Bez obzira na to da li se transakcija obavlja putem mBanking-a, eBanking-a ili e-trgovine, token igra ključnu ulogu u obezbjeđivanju bezbjednih odobrenja.

Prilikom korišćenja **mobilnog tokena**, proces se odvija na sljedeći način:

- 1. Iniciranje transakcije:** Nakon iniciranja transakcije, klijenti se pozivaju da je potvrde ili odbiju pomoću mToken-a;
- 2. Verifikacija identiteta:** Prije potvrde, mToken zahtijeva od klijenta da potvrdi identitet unošenjem PIN koda ili putem biometrijskih metoda (npr. otisak prsta ili prepoznavanje lica);
- 3. Validacija vlasništva:** Ovaj dodatni korak osigurava da samo zakoniti vlasnik tokena može da odobri transakciju.

Slično tome, hardverski token funkcionise na uporediv način, nudeći klijentima fizički uređaj za bezbjedno odobravanje transakcija. Ova rješenja pružaju fleksibilnost kako bi se zadovoljile različite potrebe i preferencije raznolike baze klijenata Hipotekarne banke.

Od objavljivanja rješenja autentifikacije pomoću tokena u aprilu 2024. godine do kraja godine, na 31. 12. 2024. godine, bilo je 21.826 tokenizovanih fizičkih lica i 5.134 tokenizovanih pravnih lica (sa 6.287 ovlašćenih korisnika). Važno je napomenuti da tokenizacija ne znači nove korisnike *onlajn* bankarstva, već omogućava postojećim i novim korisnicima nov i bezbjedniji način prijavljivanja na online bankarske usluge i autorizacije svake transakcije.

Regulatorni okvir: PSD2 Snažna autentifikacija korisnika (SCA)

Usvajanje tokenizacije je podstaknuto zahtjevima za jakom autentifikacijom korisnika (SCA) u okviru revidirane Direktive o platnim uslugama (PSD2).

PSD2 je evropski regulatorni okvir koji ima za cilj poboljšanje bezbjednosti elektronskih plaćanja i promociju inovacija u finansijskom sektoru. Centralna komponenta PSD2 je SCA, koja nalaže višefaktorsku autentifikaciju za elektronske transakcije.

Dok je PSD2 implementiran u Evropi 2019. godine, Crna Gora je usvojila ove propise u prvom kvartalu 2024. godine, a HB je inkorporirala SCA početkom drugog kvartala 2024. godine.

Razumijevanje jake autentifikacije korisnika (SCA)

Prije implementacije snažne autentifikacije korisnika (SCA), online plaćanja u Crnoj Gori su se obično oslanjala na dvofaktorsku autentifikaciju, kombinujući lozinku sa jednokratnom lozinkom (OTP) poslatom SMS-om. Iako je ovaj metod nudio određeni nivo bezbjednosti, nije bio imun na ranjivosti kao što su napadi zamjenom SIM kartice i presijetanje SMS kodova i slično. Jaka autentifikacija korisnika (SCA) uvodi kompleksniji bezbjednosni protokol, zahtijevajući dva nezavisna i različita faktora za verifikaciju. Ovaj pristup – integrisanje elemenata kao što su biometrija ili vlasništvo nad tokenima – značajno poboljšava bezbjednost elektronskih plaćanja, nudeći superiornu zaštitu od prevare i krađe identiteta u poređenju sa prethodnim metodama.

Prednosti tokena i implementacije snažne autentifikacije korisnika (SCA)

Uvođenje tokena kao dijela snažne autentifikacije korisnika (SCA) okvira nudi nekoliko prednosti za klijente i banku:

- » Poboljšana bezbjednost: Višefaktorska autentifikacija smanjuje rizike od prevare tako što značajno otežava neovlašćeni pristup;
- » Usklađenost sa propisima: Pridržavajući se zahtjeva PSD2 i SCA, Hipotekarna banka obezbjeđuje usklađenost sa posljednjim međunarodnim i domaćim bankarskim standardima;
- » Povećano povjerenje klijenata: Klijenti mogu sa sigurnošću obavljati transakcije online, znajući da su njihove osjetljive informacije adekvatno zaštićene;
- » Besprekorno korisničko iskustvo: Sa opcijama za biometrijsku verifikaciju i autentifikaciju PIN-om, tokeni pružaju bezbjedno, ali i jednostavno rješenje za korišćenje.

Okrenuti budućnosti

Uvođenjem mobilnih i hardverskih tokena kao dijela Faze I projekta Digitalne banke, Hipotekarna banka je usvojila proaktivan pristup zaštiti transakcija klijenata u skladu sa modernim bankarskim propisima. Ove kompleksne bezbjednosne mjere ne samo da ispunjavaju obavezne zahtjeve SCA, već i pozicioniraju Hipotekarnu banku kao lidera u inovativnim i sigurnim digitalnim bankarskim rješenjima u Crnoj Gori.

Sigurnost naših klijenata nam je prioritet, a pomoću tokena, Hipotekarna banka osigurava da vaše transakcije budu zaštićene u svakom trenutku.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Prihvatanje agilne metodologije: korak prema većoj efikasnosti

Kako Hipotekarna banka (HB) nastavlja da se razvija i raste, posvećeni smo usavršavanju naših internih procesa kako bismo podržali svoju dinamičnu ekspanziju.

Ponosni smo što možemo objaviti da je Hipotekarna banka sada druga najveća banka u Crnoj Gori, sa aktivom koja prelazi milijardu eura.

Ovo izuzetno dostignuće je dokaz naše jedinstvene pozicije kao banke u domaćem vlasništvu, koja nije povezana sa većim međunarodnim bankarskim lancima. Brzi rast Hipotekarne banke odražava povjerenje koje smo stekli u Crnoj Gori demonstrirajući svoju sposobnost da poslujemo agilno i inovativno na konkurentnom tržištu.

Da bi održala ovaj zamah i poboljšala svoju sposobnost prilagođavanja promjenama, Hipotekarna banka je počela da primjenjuje **agilnu metodologiju**, moderan pristup upravljanju projektima i radnim procesima. Ova inicijativa je u skladu sa našom misijom da održimo operativnu izvrsnost, istovremeno zadovoljavajući promjenljive potrebe zainteresovanih strana.

Kanban okvir: pojednostavljivanje i optimizacija tokova rada

Ključni element naše agilne tranzicije predstavlja usvajanje Kanban okvira, vizuelnog i kolaborativnog sistema dizajniranog da poboljša upravljanje zadacima i efikasnost tima.

Kako Kanban funkcioniše u Hipotekarnoj banci

Kanban okvir organizuje zadatke u tri različite faze:

- » **URADITI:** Skladište za sve predstojeće zadatke koji čekaju pokretanje;
- » **U TOKU i NASTAVIĆE SE:** Zadaci koje tim trenutno izvršava;
- » **ZAVRŠENO:** Završeni zadaci, koji su spremni za pregled ili realizaciju.

Ova jednostavna, ali efikasna struktura pruža jasnoću i transparentnost članovima tima, omogućavajući im da brzo procijene status svakog projekta.

Postavljanje/određivanje prioriteta i fokus

Hipotekarna banka je uvela kompleksan sistem određivanja prioriteta kako bi se osiguralo da se timovi fokusiraju na najkritičnije projekte. Ključne karakteristike uključuju:

- » **Postavljanje prioriteta od strane menadžmenta:** Članovi menadžmenta, u saradnji sa rukovodiocima odjeljenja, nominuju do pet prioritetnih zadataka za aktivni napredak;
- » **Redovni ciklusi pregleda:** Svake dvije nedjelje menadžment i odabrani direktori pregledaju i prilagođavaju prioritete u koloni URADITI, usklađujući se sa promjenljivim poslovnim potrebama;
- » **Fokus na završetak:** Zadaci u koloni U TOKU ostaju netaknuti dok se ne završe, održavajući stabilan proces rada i minimizirajući ometanja;
- » **Kontrolisano dodavanje zadataka:** Novi zahtjevi se ne mogu dodavati dok se svi trenutni prioritetni zadaci ne završe, osiguravajući fokus i odgovornost.

Ovaj strukturirani proces sprečava da timovi budu preopterećeni istovremenim zahtjevima i podstiče disciplinovan pristup izvršavanju zadataka.

Benefiti agilne metodologije u Hipotekarnoj banci

Usvajanje agilnih principa kroz Kanban okvir donosi nekoliko strateških prednosti Hipotekarnoj banci:

- 1. Poboljšanje efikasnosti:** Jasna vizuelizacija zadataka i određivanje prioriteta smanjuju prepreke i ubrzavaju isporuku projekata;
- 2. Povećana odgovornost:** Strukturirani tok rada osigurava da svaki član tima razumije svoju ulogu i odgovornosti;
- 3. Prilagodljivost:** Agilnost nam omogućava da efikasnije reagujemo na zahtjeve tržišta i promjenljive prioritete;
- 4. Kontinuirano poboljšanje:** Redovni pregledi omogućavaju kontinuirano usavršavanje procesa, što vremenom dovodi do boljih rezultata;
- 5. Fokus usmjeren na klijenta:** Agilna metodologija pomaže Hipotekarnoj banci da ostane usklađena sa potrebama klijenata, njegujući povjerenje i podstičući njihovo zadovoljstvo.

Agilnost: okvir za održivi rast

Integracijom agilne metodologije u svoje poslovanje, Hipotekarna banka postavlja temelje za održivi uspjeh u industriji koja se brzo mijenja. Kanban okvir je samo početak ovog transformativnog putovanja, koji odražava našu posvećenost inovacijama, efikasnosti i izvrsnosti.

Kao druga najveća banka u Crnoj Gori, prepoznajemo odgovornost koja dolazi sa rastom. Kroz svoj agilni pristup, Hipotekarna banka ne samo da se priprema za budućnost – ona je oblikuje, osiguravajući da njeni klijenti, zaposleni i zainteresovane strane imaju koristi od responzivne i vizionarske organizacije. Agilnost nije samo metodologija, to je način razmišljanja, a u Hipotekarnoj banci – to je način razmišljanja koji nas pokreće naprijed.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Ocjena materijalnosti

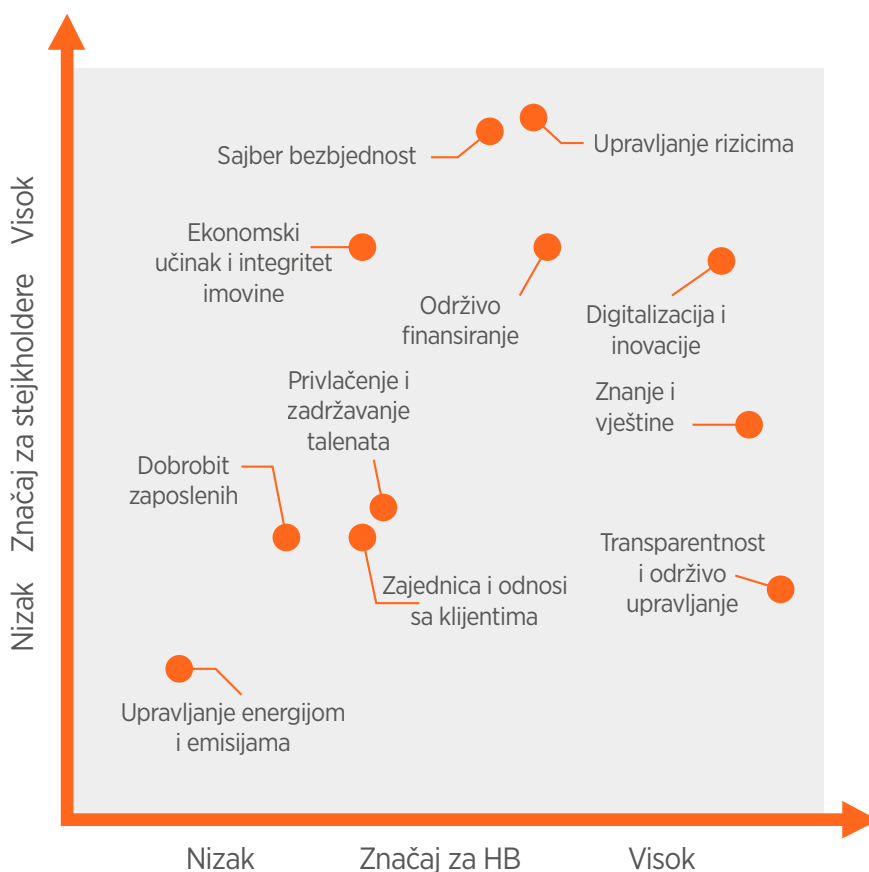
Ocjena materijalnosti

[GRI 2-29] [GRI 3-1] [GRI 3-2]

Naša banka je 2023. godine sprovedla sveobuhvatnu ocjenu materijalnosti u skladu sa Globalnom inicijativom za izvještavanje (GRI) i Evropskim standardima finansijskog izvještavanja (EFRS). Ova ocjena je obuhvatila analizu uticaja i primijenila je principe dvostruke materijalnosti kako bi se identifikovali ključni prioriteti održivosti. Kao rezultat toga, definisali smo 11 materijalnih tema, koje odražavaju naše najznačajnije ekonomske, ekološke i društvene uticaje, kao i pitanja koja su najrelevantnija za zainteresovane strane.

Ove teme će usmjeriti našu strategiju održivosti i izvještavanja, obezbjeđujući transparentnost i odgovornost u posvećenosti održivom razvoju. Za sada se ocjena materijalnosti i dalje smatra tačnom i ažurnom, a ažuriranje je planirano u 2025. godini.

Da biste vidjeli više detalja o ocjeni, pogledajte Izvještaj o održivosti i uticaju banke za 2023. godinu.

Naši prioriteti

- 1 Digitalizacija i inovacija
- 2 Upravljanje rizikom
- 3 Sajber bezbjednost
- 4 Održivo finansiranje
- 5 Znanje i vještine
- 6 Transparentno i održivo upravljanje
- 7 Ekonomski učinak i integritet imovine
- 8 Privlačenje i zadržavanje talenata
- 9 Odnosi sa zajednicom i klijentima
- 10 Dobrobit zaposlenih
- 11 Strategija upravljanja energijom i smanjenja emisija

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena materijalnosti

Ekološki otisak

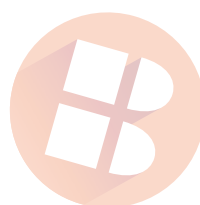
Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Ekološki otisak

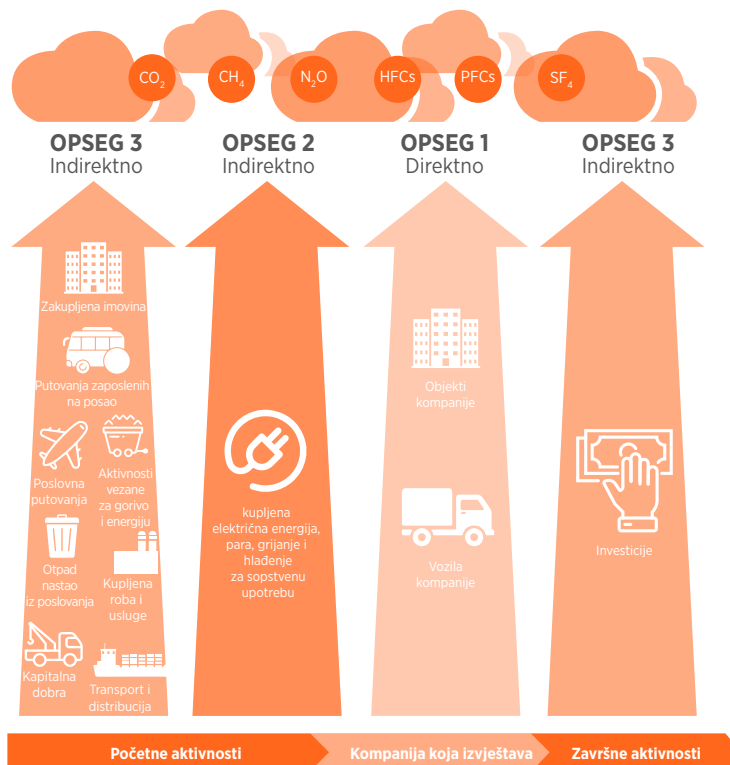
Smanjenje našeg
uticaja kroz odgovorno
poslovanje

Ekološki otisak

Postavljanje scene: trendovi u fokusu

Kroz svoje finansijske i investicione odluke, banke imaju značajan uticaj na industrije i ekonomije, često i oblikujući ih. Shodno tome, projekti koje podržavaju mogu značajno doprinijeti ukupnom doprinosu emisiji ugljen-dioksida, (tzv. ugljeničnom otisku). njihovom ugljeničnom otisku.

U bankarskom sektoru, emisije iz Opsega 3 prvenstveno potiču iz finansijskih i investicionih aktivnosti, usko povezanih sa kompanijama i projektima koje finansiraju. Ove emisije odražavaju širi uticaj portfolija banke na životnu sredinu, ističući ključnu ulogu održivog finansiranja.

Ključni ekološki kontekst:

1,1°C

je povećanje globalne temperature od predindustrijskog doba. Ograničavanje globalnog zagrijavanja na 1,5°C zahtijeva smanjenje globalnih emisija gasova za 43% do 2030. godine (IPCCC, Klimatske promjene 2022: Uticaji, adaptacija i ranjivost, 2022).

2,7°C

je projektovani porast do kraja vijeka, koji je, ako se trenutne politike ne poboljšaju, daleko iznad ciljeva Pariskog sporazuma (UN; 2021).

Uticaj i odgovornost bankarskog sektora:

99,9%

emisije iz finansijskih institucija potiču od finansiranih projekata (Opseg 3), a ne od direktnog poslovanja (CDP, Emisije iz finansiranih projekata finansijskog sektora su preko 700 puta veće od njegovih sopstvenih emisija, 2021).

25%

ili manje finansijskih institucija trenutno ima za cilj smanjenje emisija gasova u cijelom svom lancu vrijednosti (S&P, Globalna procjena korporativne održivosti, 2022).

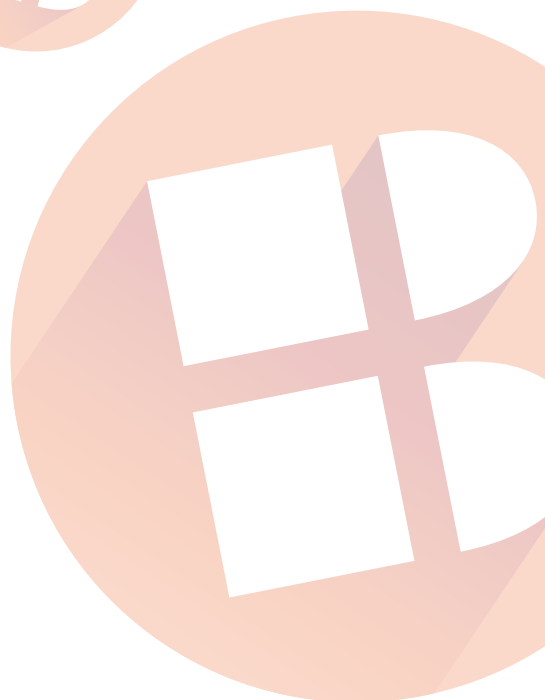
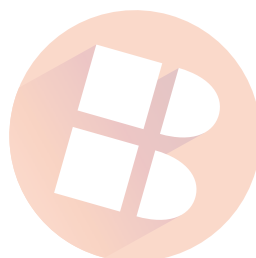
Trendovi kod održivog finansiranja:

76%

finansijskih institucija izražava interesovanje za mogućnosti tranzicije na niskougljenično okruženje, sa zelenim obveznicama i održivim investicijama u vrijednosti od 2,9 biliona dolara (CDP).

Banke kao katalizatori promjene:

Finansijski leveridž omogućava bankama da utiču na emisije u svim industrijama. Rješavanje njihovog kompletnog ekološkog otiska zahtijeva fokus na emisije iz Opsega 3, poboljšanu transparentnost podataka i proširene inicijative za održivo finansiranje.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Energija

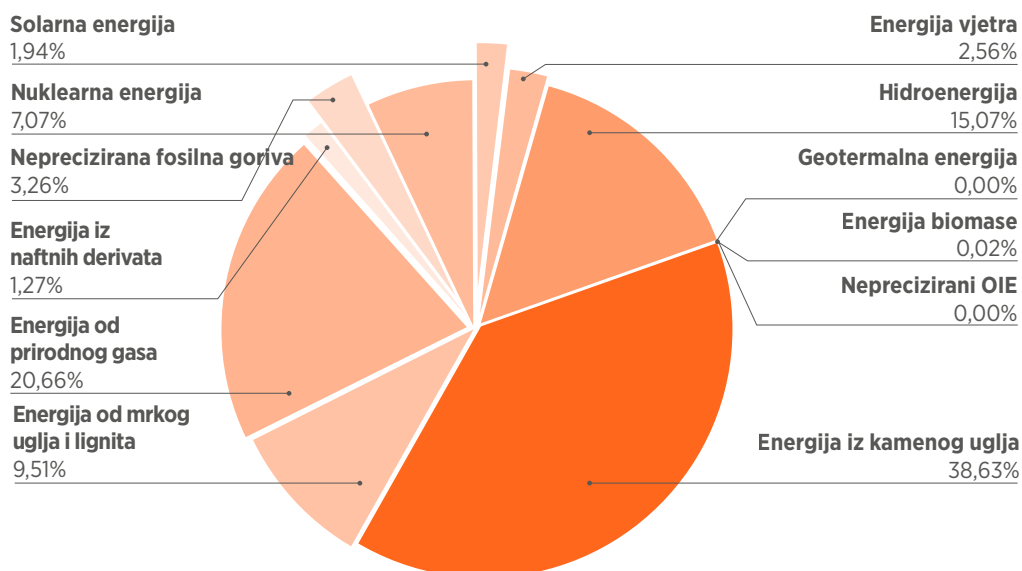
U 2024. godini Hipotekarna banka je potrošila oko 5213,27 GJ energije. U 2024. godini 3588,40 GJ je nastalo od potrošnje električne energije, a 1624,88 GJ je nastalo od potrošnje goriva automobila u vlasništvu banke.

GRI 302-1 | Potrošnja energije unutar organizacije (GJ)

	Mjerna jedinica	2024	%	2023	%	2022	%	Delta 23-24
El.energija	GJ	3588,40	69%	6036,47	83,4%	6004,36	82,0%	-40,55%
Dizel	GJ	661,04	13%	525,21	7,3%	583,46	8,0%	25,86%
Benzin	GJ	963,84	18%	675,58	9,3%	736,78	10,1%	42,67%
Ukupno	GJ	5213,27	100%	7237,26	100%	7324,6	100,0%	-27,97%
Od obnovljivih izvora (el. energija)	GJ	702,97	13%	2892,07	40%	2876,69	40%	-75,69%

*Tačan energetska miks za 2024. godinu biće objavljen u junu 2025. godine; proračuni su napravljeni korišćenjem energetskog miksa iz 2023. godine.

Naš energetska miks (2023)

Vozni park čini 31% ukupne potrošnje energije u okviru naše banke. U nastavku je navedeno nekoliko ključnih indikatora koji se smatraju značajnim za Hipotekarnu banku. Naš vozni park se sastoji od 43 vozila, od kojih 63% čine automobili na benzin.

Indikatori voznog parka

	Mjerna jedinica	2024	%	2023	%	2022	%
Dizel	broj auta	16	37%	13	34%	10	32%
Benzin	broj auta	27	63%	25	66%	21	68%
Ukupno	broj auta	43	100%	38	100%	31	100%
Broj pređenih km vozila na dizel	km	280.094,61	42,7%	233.070,86	44,0%	207.524,20	42,8%
Broj pređenih km vozila na benzin	km	375.126,64	57,3%	296.812,92	56,0%	277.386,21	57,2%
Ukupan broj km	km	655.221,25	100%	529.883,78	100%	484.910,41	100%
Km po autu	km	15.237,70		13.944,31		15.642,27	

Energetski intenzitet ne uključuje potrošnju energije van organizacije i izračunat je dijeljenjem ukupne potrošnje energije unutar organizacije sa brojem zaposlenih (283 u 2024. godini, 256 u 2023. godini, 240 u 2022. godini) i sa neto unutrašnjom površinom zgrada Banke (4882,5 m² u 2024. godini, 4830,5 u 2023. godini, 4778,5 u 2022. godini).

GRI 302-3 | Energetski intenzitet

	Mjerna jedinica	2024	2023	2022	Delta 23-24
Ukupna potrošnja energije	GJ	5213,27	7237,26	7324,60	
Intenzitet energije po zaposlenom	GJ po zaposlenom	18,42	28,27	30,52	-35%
Intenzitet energije po površini	GJ/sqm	1,07	1,50	1,53	-29%

Emisije

Emisije iz Opsega 1 i 2

[GRI 305-1] [GRI 305-2] [GRI 305-4] [GRI 302-4]

Svjesna da je mjerenje ključ unapređenja, Hipotekarna banka izračunava svoj ugljenični otisak, koji procjenjuje emisije gasova staklene bašte uzrokovane proizvodom, uslugom ili organizacijom. Ugljenični otisak organizacije i efekti na klimatske promjene izraženi su u tonama CO₂.

Poruka predsjednika Upravnog odbora

Razumijevanje poslovnog ambijenta Hipotekarne banke

Put digitalne transformacije Hipotekarne banke

Ocjena materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i partneri

Korporativne vrijednosti i radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Opseg 1, Opseg 2, Opseg 3 | Definicije

Emisije Opsega 1 su direktne emisije kompanije, koje nastaju uglavnom upotrebom goriva i radom sistema za hlađenje i rashlađivanje.

Emisije Opsega 2 odnose se na proizvodnju energenata koje kompanija dobija spolja. U tom smislu, treba napomenuti da je jedina forma energije koja se kupuje električna energija.

Emisije Opsega 3 su indirektne emisije povezane sa svim ostalim aspektima poslovanja kompanije.

[GRI 305-1] [GRI 305-2] | Direktne (Opseg 1) GHG emisije i indirektne emisije (Opseg 2) (t CO₂)

	Jedinica mjere	2024	%	2023	%	2022	%	Delta 22-23	Delta 23-24
Opseg 1	tCO ₂	108,99	21%	80,74	10%	88,8	11%	-9,1%	35%
Opseg 2	tCO ₂	413,9327	79%	751,73	90%	728,17	89%	3,2%	-45%
Ukupno	tCO₂	522,93	100%	832,47	100%	816,97	100%	1,9%	-37%

[GRI 305-4] | Intenzitet emisije (tCO₂/imenilac)

	Indikatori	Jedinice mjere	2024	2023	2022	Delta 23-24
Opseg 1	Intenzitet emisije po zaposlenom	tCO ₂ po zaposlenom	0,385	0,315	0,370	+22%
	Intenzitet emisije po površini	tCO ₂ po m2	0,022	0,017	0,019	+34%
Opseg 2	Intenzitet emisije po zaposlenom	tCO ₂ po zaposlenom	1,463	2,936	3,034	-50%
	Intenzitet emisije po površini	tCO ₂ po m2	0,08	0,156	0,152	-46%
Ukupno (Opseg 1 i 2)	Intenzitet emisije po zaposlenom	tCO₂ po zaposlenom	1,848	3,252	3,404	-43%
	Intenzitet emisije po površini	tCO₂ po m2	0,107	0,172	0,171	-38%

Opseg 3 – Naš uticaj preko naših granica

[GRI 305-3]

Kao finansijska institucija, emisije Opsega 3 predstavljaju najznačajniji dio našeg ukupnog ugljeničnog otiska. Koordinisanim naporom cijele organizacije sproveli smo sveobuhvatnu analizu, koja prevazilazi naše direktno poslovanje. Naš fokus obuhvata širok spektar indirektnih emisija, posebno:

- » Detaljnu procjenu **obrazaca putovanja zaposlenih na posao**, na osnovu podataka ankete prikupljenih od naših zaposlenih;
- » Detaljnu analizu **finansiranih emisija**, sprovedenu u saradnji sa našim odjeljenjem za korporativne klijente, koja je rezultirala temeljnim pregledom našeg kreditnog portfolija. Ovaj rad pruža vrijedne uvide u emisije povezane sa našim finansijskim aktivnostima.

Anketa o navikama zaposlenih u Hipotekarnoj banci u vezi s putovanjem na posao

U svojoj kontinuiranoj posvećenosti **održivosti i ekološkoj odgovornosti**, Hipotekarna banka prepoznaje značajan uticaj koji **navike zaposlenih u vezi s putovanjem na posao** imaju na njen ukupni ekološki otisak.

Kao dio naših napora da stvorimo **ekološki osvješćenije radno mjesto**, ova analiza obuhvata **načine prevoza, izbor goriva, predene udaljenosti** i učešće u **održivim praksama putovanja na posao** među našim zaposlenima. Cilj je da se procijeni trenutna situacija u banci u vezi sa putovanjem na posao i otkriju mogućnosti za dalje poboljšanje.

Da bismo prikupili vrijedne uvide, drugu godinu zaredom smo sproveli **anketu** među zaposlenima, koja nam je pružila podatke o obrascima i preferencijama putovanja na posao. Ova anketa služi kao osnova za buduće inicijative usmjerene na smanjenje našeg kolektivnog **uticaja na životnu sredinu**. Analizom rezultata nastojimo da identifikujemo ključne **oblasti za poboljšanje**, postavimo **mjerljive ciljeve održivosti** i preduzmemo odlučne korake ka **zelenijoj budućnosti**.

Analiza će se fokusirati na nekoliko ključnih aspekata, uključujući **emisije ugljenika** povezane sa različitim vrstama goriva, mogućnosti za optimizaciju **putovanja na posao** i podsticanje **održivih praksi**, kao što su **zajednička vožnja** i **rad na daljinu**.

Cilj ove inicijative prevazilazi puku analizu trenutnih navika u vezi s putovanjem na posao – riječ je o podsticanju značajnih promjena. Podsticanjem kulture svjesnog putovanja na posao, težimo stvaranju radnog mjesta na kojem svaki zaposleni ima ulogu u unapređenju održivije budućnosti, kako za Hipotekarnu banku tako i za širu zajednicu.

Rezultati ankete

Od ukupno 283 zaposlenih, 28 je bilo na odsustvu tokom perioda anketiranja, iz razloga kao što su porodijsko odsustvo, bolest, odmor ili lične obaveze. Pored toga, 47 radnika nisu direktno zaposleni i isključeni su iz ankete.

Od 208 zaposlenih dostupnih za učešće, 170 je odgovorilo, što je rezultiralo impresivnom stopom odziva od 82%, u odnosu na 77% u 2023. godini.

Među ključnim nalazima, značajna većina, odnosno 123 zaposlena (smanjenje u odnosu na 142 u 2023. godini) – izjavila je da prvenstveno koriste automobil za svakodnevno putovanje na posao, što predstavlja 72% učesnika ankete (u poređenju sa 82% u 2023. godini).

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

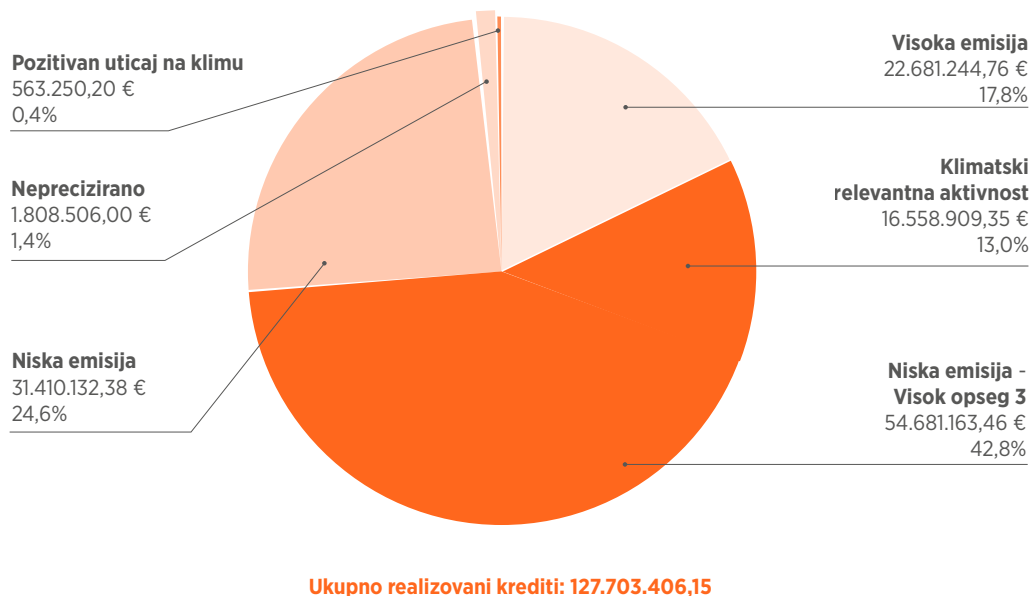
Ovi podaci pružaju neprocjenjiv uvid u navike putovanja naših radnika na posao. Konstantno preovlađivanje korišćenja automobila, zajedno sa interesovanjem za zajedničke vožnje (primijećeno kod 10 vozila), ističe potencijalne oblasti za poboljšanje. Daljim podržavanjem i optimizacijom izbora prevoza zaposlenih možemo raditi na smanjenju našeg uticaja na životnu sredinu i unapređenju napora vezanih za održivost.

Finansirane emisije

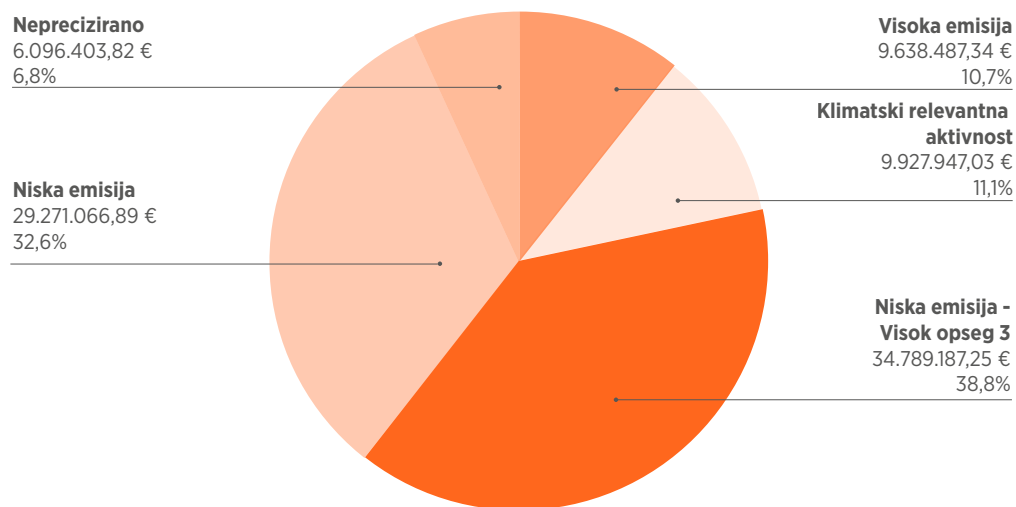
Kao finansijska institucija, Hipotekarna banka i dalje prepoznaje da najveći dio emisija gasova dolazi iz indirektnih izvora, koji se obično nazivaju emisijama iz Opsega 3. Shvatajući našu ključnu ulogu posrednika, ostajemo posvećeni ispitivanju profila emisija u našem portfoliju.

Ove godine smo ponovili našu analizu emisija koje su vezane za klijente, fokusirajući se na raspodjelu investicija u različitim industrijama i pripadajućim kategorijama emisija. Iako postoje praznine u podacima, posebno zbog nedostatka detaljnih podataka o emisijama u našoj raznolikoj bazi klijenata, ovogodišnja analiza je dodatno produbila naše razumijevanje načina na koji se naše investicije poklapaju sa različitim kategorijama emisija. Ovaj uvid nas i dalje vodi u formulisanju prilagođenih strategija usmjerenih na smanjenje emisija i stvaranje pozitivnog uticaja na životnu sredinu.

Pravna lica, krediti 2024:

Pravna lica, garancije 2024:

Ukupno realizovane garancije: 89.723.092,33

Ova analiza predstavlja još jedan korak u našoj kontinuiranoj posvećenosti procjeni emisija iz Opsega 3. Naš pristup će i dalje ostati dosljedan, sa planovima da dalje usavršimo i proširimo svoju analizu u godinama koje dolaze. Nastavićemo da nadograđujemo trenutne metode proširivanjem obuhvatnosti upitnika i unapređenjem procesa prikupljanja podataka – posebno sa fokusom na korporativne klijente. Ovo će nam omogućiti da steknemo sveobuhvatnije razumijevanje uticaja na životnu sredinu u različitim aspektima poslovanja naših klijenata.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Zajednica

Investiranje u jaču,
inkluzivniju zajednicu

Zajednica

U Hipotekarnoj banci posvećenost zajednici proteže se daleko izvan bankarstva – vođena je istinskom predanošću stvaranju značajnog uticaja. Svake godine pažljivo biramo i podržavamo institucije i inicijative koje se bave različitim potrebama našeg društva.

Kroz pažljivo planirane inicijative u zdravstvu, obrazovanju, kulturi i društvenoj odgovornosti, aktivno doprinosimo pozitivnim promjenama.

Zdravstvo i društvena odgovornost

Edukativna kampanja „Dok si na vrijeme“ sprovedena je sa ciljem podizanja svijesti o uzrocima, rasprostranjenosti, prevenciji i liječenju raka dojke. Naše angažovanje u ovom projektu je ključno za smanjenje rizika i poboljšanje kvaliteta života u zajednici.

Pored toga, naša donacija za organizaciju konferencije **Crnogorskog udruženja za menopauzu i involutivni hipoandrogenizam** doprinosi unapređenju medicinskih standarda u oblasti zdravlja žena. Podržavajući kampanju „Euromelanom 2024“, koju je vodila dr Ana Popović, pomažemo u podizanju svijesti o ovoj bolesti.

Donacija invalidskih kolica **Domu za stare** u Podgorici poboljšava mobilnost i kvalitet života osoba sa invaliditetom, istovremeno potvrđujući našu posvećenost socijalnoj inkluziji i jednakim mogućnostima za sve.

Pomoć **Međunarodnom ženskom klubu za djecu sa poremećajima u razvoju** ogleda se u osiguravanju osnovne terapije i podršci, dodatno doprinoseći poboljšanju njihovih života.

Donacija **Centru za autizam** doprinosi poboljšanju uslova za terapiju i obrazovanje osoba sa autizmom, podstiče njihovu integraciju u društvo i promoviše jednakost unutar zajednice.

Obrazovanje i razvoj mladih

U oblasti obrazovanja i razvoja mladih Hipotekarna banka prepoznaje važnost ulaganja u budućnost. Kupovina računara za **Osnovnu školu „Risto Ratković“** u Bijelom Polju pomaže u modernizaciji obrazovnih resursa i obezbjeđivanju učenicima osnovnih škola pristup modernoj tehnologiji, što je ključno za njihov obrazovni razvoj.

Pored toga, podrška **Univerzitetu Crne Gore (UCG)** kroz obezbjeđivanje besplatnog pristupa za studente platformi Jobiri, koja ima za cilj da pomogne u traženju posla i razvoju karijere, naglašava našu posvećenost unapređenju obrazovnih institucija i istraživačkih aktivnosti, što je od vitalnog značaja za razvoj znanja i podsticanje inovacija u društvu.

Donacija računara **Srednjoj stručnoj školi** u Bijelom Polju poboljšava obrazovne resurse i infrastrukturu, doprinoseći poboljšanju kvaliteta obrazovanja za djecu.

Takođe smo donirali mrežnu opremu Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore kako bismo podržali unapređenje obrazovne infrastrukture i omogućili studentima pristup modernim tehnologijama u oblasti IT-a.

Podržavanje **programa stipendiranja za studente MONTEB-a na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore** omogućava banci da investira u obrazovanje budućih stručnjaka, ojača svoj ugled društveno odgovorne kompanije i izgradi veze sa perspektivnim talentima za buduću saradnju.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Sport i razvoj mladih sportista

Podrška sportskim aktivnostima i razvoju mladih sportista takođe je značajan dio društvene odgovornosti Hipotekarne banke.

Sponzorisanje opreme za učesnike **škole košarke na Cetinju** doprinosi razvoju mladih sportista i promociji zdravih stilova života.

Naša podrška **Rukometnom savezu Crne Gore** pomaže razvoju rukometa, jednog od sportova sa najznačajnijim rezultatima u Crnoj Gori i promoviše sportske aktivnosti među mladima.

Pored toga, podrška pripremnoj sezoni **Košarkaškog kluba Boys u Baru** jača lokalne sportske klubove i pruža mladim sportistima mogućnosti za profesionalni razvoj.

Donacija za prevoz takmičara do **Karate akademije TN u Podgorici** omogućava mladim sportistima da učestvuju u takmičenjima i njeguju sportski duh.

Sponzorisanjem **Desetog internacionalnog košarkaškog kampa u Kolašinu** mladima smo pružili mogućnosti za sportski rast i izgradnju timskog duha, što je ključno za njihovu budućnost.

Sporazum o pružanju **marketinških usluga za teretane VK1** omogućava nam da se povežemo sa klijentima koji vode računa o zdravlju i promoviramo zdrave stilove života.

Sponzorisanje **rukometnog kampa** poznate crnogorske rukometašice Jovanke Radičević omogućava nam da se povežemo sa mladim sportistima i unaprijedimo svoj imidž kao društveno odgovorne kompanije.

Sponzori smo **Košarkaškog kluba Budućnost Voli**, čime podržavamo razvoj sporta u Crnoj Gori, promoviramo zdrave stilove života i poboljšavamo vidljivost našeg brenda.

Podržavajući **Fudbalski klub Lovćen** i **ženski odbojkaški klub Lovćen** doprinosimo razvoju lokalnog sporta i motiviramo mlade talente da se bave sportom i aktivno učestvuju u takmičenjima.

Podrška **Sportsko-rekreativnom društvu Veteran** pruža banci priliku da podrži aktivne članove starije populacije u njihovoj posvećenosti sportu i zdravlju, čime se jača imidž brenda kao društveno odgovorne institucije koja ulaže u sve generacije i promovira fizičku aktivnost.

Podrška **Ženskom odbojkaškom klubu Luka Bar** u organizaciji turnira „Port kup“ doprinosi promociji sporta i fizičke aktivnosti među mladima.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Kultura, umjetnost i zabava

Hipotekarna banka pridaje veliki značaj kulturnom razvoju i umjetničkim inicijativama.

Sponzorisanje **Mediterranskog festivala** podržava očuvanje kulturne baštine i promociju kulturnog identiteta.

Donacija **Otvorenom kulturnom forumu na Cetinju** za štampanje knjiga pomaže u očuvanju lokalne književnosti i kulturne baštine.

Sponzorisanje **završetka filma „Duša Podgoričana“** doprinosi stvaranju značajnih kulturnih djela, koja obogaćuju umjetničku scenu.

Pored toga, podrška **festivalu „Opuč“** i sponzorstvo **Njujorškog džez festivala 2024 (NY Jazz Festivala 2024)**, koji uključuje naš „Street Jam“, za ljubitelje džez muzike, dodatno jačaju ulogu Banke kao promotera kulture i umjetnosti.

Podrška štampanju stripa **Slobodana Boba Lalovića** i promocija mladih talenata putem **Crnogorske modne komore** doprinose razvoju kreativnih industrija i umjetničkog izražavanja među mladima.

Sponzorisali smo **predstavu „Samo pošteno, pa ko koga nadmudri“** kako bismo podržali razvoj pozorišne scene, promovisali lokalnu dramsku umjetnost i omogućili publici da uživa u kulturnom sadržaju koji se bavi društveno relevantnim pitanjima kroz humor.

Takođe smo podržali **snimanje muzičkog spota pjevača Nenada Kneževića Kneza** kako bismo doprinijeli razvoju muzičke scene, promovisali lokalne umjetnike i podržali stvaranje kvalitetnog zabavnog sadržaja koji dopire do široke publike.

Sponzorisanje **XI Međunarodnog festivala lutaka u Podgorici** 2024. godine bilo je prilika za Banku da podrži kulturni događaj koji promovise porodične vrijednosti, umjetnost i društvenu odgovornost.

Podrška **Folklornom ansamblu „Podgorica“** pruža banci priliku da doprinese očuvanju kulturne baštine Crne Gore kroz njegovanje narodnih igara, pjesama i tradicije, a istovremeno podrži rad zajednice koja promovise tradiciju na lokalnom i međunarodnom nivou.

Podrška **Podgoričkom umjetničkom salonu** povećava prepoznatljivost brenda među ljubiteljima umjetnosti, stvarajući pozitivan utisak o Banci kao partneru koji ulaže u kulturne projekte.

Humanitarni rad i društvena odgovornost

Hipotekarna banka je posvećena društvenoj odgovornosti i podržava brojne humanitarne inicijative.

Donacija **Nevladinoj organizaciji „Čini dobro“** pomaže u poboljšanju kvaliteta života ranjivih grupa, pokazujući našu posvećenost društvenoj solidarnosti.

Donacija **Fondaciji za porodicu** iz Beograda podržava porodice jačanjem društvene podrške i solidarnosti u društvu.

Donacija italijanskoj ambasadi doprinosi jačanju međunarodnih odnosa i kulturne razmjene između zemalja. Donacija **italijanskoj i hrvatskoj ambasadi** za učešće na Božićnom humanitarnom bazaru ističe naš doprinos međunarodnoj saradnji i promovise banku kao društveno odgovornu kompaniju koja aktivno učestvuje u događajima od značaja za zajednicu, istovremeno gradeći pozitivan imidž na lokalnom i međunarodnom nivou.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Podrška za stručno usavršavanje i istraživanje

Naša banka aktivno podržava organizaciju stručnih konferencija kao što su **Balkanski integracioni forum 2024, konferencija In Fintech 2024, Međunarodni kongres računovođa i revizora Crne Gore i međunarodna konferencija „Finansijska tržišta Crne Gore“**. Time doprinosimo razvoju stručnog znanja i razmjeni inovativnih ideja u regionu. Sponzorisanje ovih događaja pokazuje našu posvećenost unapređenju poslovnih i finansijskih praksi, promociji novih tehnologija i jačanju saradnje između različitih sektora, pri čemu se istovremeno pozicioniramo kao partner koji je aktivno uključen u stvaranje boljih uslova za poslovanje i rast regionalne ekonomije.

Klijenti i partneri

Postizanje održivog
napretka kroz odnose
od povjerenja

Klijenti i partneri

Angažovanje klijenata je neophodno za njegovanje održivih i **odgovornih finansijskih odnosa**. Kako klijenti sve više daju prioritet etičkim i ekološki svjesnim odlukama, njihovo učešće postaje velika snaga za pozitivne promjene. Podržavajući ovu promjenu, finansijske institucije reaguju na **očekivanja koja se mijenjaju i doprinose otpornijoj i budućnosti okrenutoj ekonomiji**. Ova zajednička posvećenost čini temelj za trajna partnerstva izgrađena na povjerenju, uticaju i zajedničkim vrijednostima.

Korporativni klijenti

Upitnik vezan za ponašanje u oblasti ESG

Upitnik za korporativne klijente, koji je ključna komponenta naših ESG inicijativa, sproveden je precizno i detaljno, obuhvatajući uvide od 30 klijenata (19 u 2023. godini) odabranih iz različitih poslovnih kategorija. Strukturiran u tri sveobuhvatna dijela, upitnik je imao za cilj da ispita različite aspekte ponašanja u oblastima ekologije, društvene odgovornosti i upravljanja.

Opšti dio:

- » Uključio je pitanja o veličini kompanije, pružajući kontekst za razumijevanje obima i uticaja poslovanja klijenta;
- » Istražene su navike objelodanjivanja i izvještavanja u nastojanju da se procijeni posvećenost klijenta transparentnosti i odgovornosti u njihovim poslovnim praksama.

Ekološki dio:

- » Obrađeni su ključni aspekti vezani za ekološku održivost;
- » Ispitane su prakse emisija kako bi se razumio ugljeni otisak klijenta;
- » Istražene su politike korišćenja zemljišta, strategije upravljanja vodama i prakse upravljanja otpadom, osvjetljavajući ekološki uticaj njihovog poslovanja.

Dio o društvenim i upravljačkim pitanjima:

- » Fokusirao se na posvećenost klijenta društvenoj odgovornosti i kompleksnom upravljanju;
- » Tražio je informacije o praksi ostvarivanja ljudskih prava u okviru njihovih poslovnih operacija;
- » Istražio je prakse upravljanja održivošću u cijeloj organizaciji, ispitujući integraciju principa održivosti u ukupnu poslovnu strategiju.

Ovaj detaljni upitnik je osmišljen ne samo da procijeni trenutne prakse održivosti naših korporativnih klijenata, već i da **pokrene smislen dijalog o izgradnji odgovornije i pozitivnije budućnosti**. Pribavljeni uvidi igraju vitalnu ulogu u usmjeravanju naših napora da uskladimo finansijske usluge sa širim ekološkim i društvenim prioritetima.

Parametri održivosti i inicijativa	Procenat kompanija 2023	Procenat kompanija 2024
Jasna strategija ili objavljena izjava o posvećenosti ispunjavanja obaveza vezanim za održivost	55%	57%
Imenovanje službenika ili određene službe za održivost poslovanja	25%	27%
Objavljivanje informacija o uticaju na okolinu	20%	20%
Sprovedena procjena ESG rizika	15%	17%
Mjerenje i izvještavanje o emisijama gasova efekta staklene bašte	10%	0%
Politika ljudskih prava	80%	80%
Rodna zastupljenost u najvišem upravljačkom tijelu	85%	47%

Poruka predsjednika Upravnog odbora

Razumijevanje poslovnog ambijenta Hipotekarne banke

Put digitalne transformacije Hipotekarne banke

Ocjena materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i partneri

Korporativne vrijednosti i radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Upitnik za klijente o ESG aspektima sproveden 2024. godine pruža detaljan pregled trenutnog nivoa ESG integracije među anketiranim kompanijama, otkrivajući značajne praznine u praksama održivosti i strukturama upravljanja. Manje od **10%** ispitanika ima jasno definisanu ESG strategiju, a **više od 70%** nema imenovane ESG službenike ili formalne okvire za izvještavanje o održivosti. Odgovornost za životnu sredinu ostaje nerazvijena i nijedna anketirana kompanija ne mjeri i ne izvještava o svojim emisijama gasova efekta staklene bašte, što ukazuje na ograničen fokus na uticaj na klimu i održive poslovne prakse. Pored toga, **preko 80%** kompanija nema strukturirane politike za upravljanje ekološkim rizicima, što ističe potrebu za većom sviješću i regulatornom podrškom u ovoj oblasti.

Kada je riječ o društvenim pitanjima i pitanjima upravljanja, rezultati otkrivaju zabrinjavajuće trendove u bezbjednosti na radu i radnim praksama. Nezgode na radu prijavilo je **14%** kompanija, što ukazuje na potrebu za strožim poštovanjem zakona o radu i etičkih standarda zapošljavanja. Rodna raznolikost značajno varira, pri čemu skoro 30% kompanija prijavljuje radnu snagu koja je više od **90% muškog pola**, što naglašava važnost promocije inkluzivnih politika zapošljavanja. Međutim, postoje i neki pozitivni pokazatelji, jer **98%** kompanija nije prijavilo poznate slučajeve korupcije, dječijeg rada ili značajnih kršenja ljudskih prava.

Generalno, nalazi ističu i izazove i mogućnosti za poboljšanje. Unapređivanje izvještavanja o uticaju na životnu sredinu, povećanje transparentnosti upravljanja i podsticanje regulatorne podrške mogli bi da igraju ključnu ulogu u usvajanju ESG principa. Njegovanjem kulture odgovornih poslovnih praksi kompanije ne samo da se mogu uskladiti sa globalnim trendovima održivosti, već mogu i poboljšati svoju dugoročnu otpornost i konkurentnost na tržištu koje se razvija.

Retail klijenti

Posvećenost klijentima u Hipotekarnoj banci prevazilazi okvire isključivo pružanja finansijskih usluga. Ovaj dio se bavi našim višestrukim pristupom u angažovanju klijenata i različitim programima osmišljenim da odgovore na njihove jedinstvene potrebe. Neprestano radimo na angažovanju klijenata, **razumijevanju njihovih preferencija i prilagođavanju naših ponuda** kako bismo zadovoljili njihove stalno promjenljive zahtjeve. Kroz efikasnu komunikaciju, inovativne proizvode i ciljane programe podrške, nastojimo izgraditi trajne odnose i poboljšati cjelokupno iskustvo klijenata u Hipotekarnoj banci.

Premium program: povećanje vrijednosti i pogodnosti za naše korisnike

Premium program ostaje kamen-temelj posvećenosti Hipotekarne banke pružanju neprevaziđenih pogodnosti i ušteda klijentima. Kroz strateška partnerstva i ekskluzivne ponude nastavljamo da povećavamo vrijednost naše Premium kartice, osiguravajući da naši korisnici uživaju u besprijekornom i bogatom bankarskom iskustvu.

Proširenje pogodnosti kroz strateška partnerstva

Tokom 2024. godine sarađivali smo sa brojnim partnerima kako bismo korisnicima Premium kartica pružili vrijedne popuste, nagrade i još veće pogodnosti u više industrija. Neke od ključnih inicijativa uključuju saradnju sa:

Glovo – Hipotekarna banka i Glovo su uspostavili uspješno partnerstvo, dodjeljujući korisnicima Premium kartica besplatnu dostavu za sve porudžbine putem Glovo aplikacije tokom vikenda. Ova inicijativa je omogućila klijentima da uživaju u svojim omiljenim jelima i proizvodima bez dodatnih troškova, poboljšavajući svoje vikend iskustvo;

Diagnostica – Korisnici Premium kartica su imali 50% popusta u Diagnostica ambulanti, čime se značajno povećava dostupnost osnovnih zdravstvenih usluga. Ova inicijativa je doprinijela boljem javnom zdravlju tako što je učinila vitalne medicinske preglede pristupačnijim;

Dani kupovine – Tokom Dana kupovine, korisnici Premium kartica su uživali u popustima do 50% kod odabranih Premium partnerskih prodavnica. Ove promocije su omogućile značajne uštede, istovremeno upoznavajući korisnike sa novim proizvodima i uslugama, te jačajući lojalnost kupaca i angažovanje brenda;

Knjižare – Kako bismo podržali porodice na početku nove školske godine, korisnici Premium kartica su dobili posebne popuste u partnerskim knjižarama. Ova inicijativa je pomogla roditeljima da se pripreme za obrazovanje svoje djece po pristupačnijim cijenama;

Bezbjednost vožnje zimi – Bezbjednost je ostala prioritet tokom zimske sezone, a korisnici Premium kartica su ostvarili pristup popustima na usluge održavanja vozila preko naših partnerskih auto-kuća. Ova inicijativa je osigurala bezbjednije uslove vožnje tokom hladnijih mjeseci;

Ružičasti oktobar – U saradnji sa poliklinikom Moj Lab, ponudili smo dodatnih 10% popusta na ultrazvučne preglede dojki za sve korisnike Premium kartica obilježavajući Mjesec borbe protiv raka dojke. Cilj nam je bio da podignemo svijest o ovoj bolesti i podstaknemo rano otkrivanje.

OD SADA
PLAĆAJTE DO
36 RATA

**HIPOTEKARNA
BANKA**
Vama posvećena

DA LI STE SPREMNI
ZA ZIMSKU SEZONU?

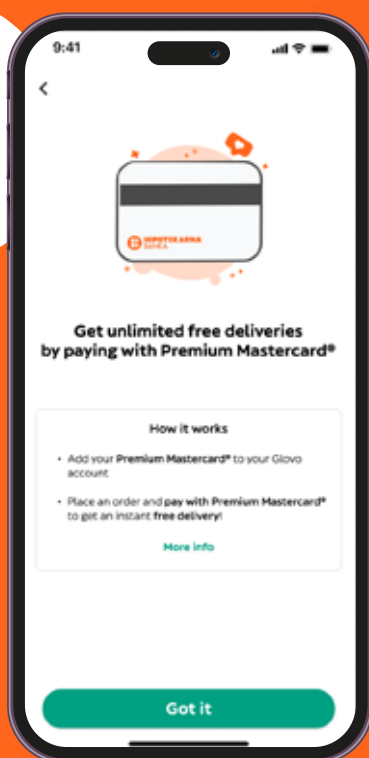

NOVA
ŠKOLSKA GODINA
UZ NOVE POPUSTE

PREMIUM SHOPPING DAYS
20. I 21. JUN 2024.

50%
POPUSTI DO

**HIPOTEKARNA
BANKA**

Glovo

**BESPLATNA
DOSTAVA VIKENDOM**

za svaku porudžbinu plaćenu
Premium Mastercard® karticom.

Proslava 13 godina Premium programa

Da bismo obilježili 13. godišnjicu Premium programa, uveli smo novu opciju plaćanja na rate, omogućavajući korisnicima Premium MasterCard kartice da plate svoje kupovine na maksimalno 36 mjesečnih rata. Ova nova opcija daje veću finansijsku fleksibilnost našim kupcima.

Premium program u brojkama

- » **Broj partnera:** 654
- » **Broj POS terminala:** 2014
- » **Promet Premium kartica sa partnerima u 2024:** 70.9 miliona
- » **Ukupan broj transakcija:** 2,9 miliona
- » **Prosječna vrijednost transakcije:** 24,45
- » **Povećanje prometa Premium karticama od 17% od 2023.**
- » **Povećanje ukupnog broja transakcija od 14% od 2023.**

Kreiranje finansijskih pogodnosti za korisnike

U 2024. godini Hipotekarna banka je sprovela brojne kampanje i promotivne akcije kako bi obezbijedila konkretne finansijske pogodnosti za korisnike Premium kartica. Nudeći popuste i opcije plaćanja na rate, pomogli smo kupcima da značajno uštede na svakodnevnim kupovinama.

Uticaj Premium programa bio je posebno očigledan u maloprodajnim partnerstvima, gdje su korisnici izuzetno cijenili pogodnosti kartice usred rasta potrošačkih cijena. Istaknut primjer je Voli Trade DOO, gdje su kupci dobili popust od 3% i mogućnost plaćanja na maksimalno 4 rate. Tokom godine, korisnici Premium kartica uštedjeli su približno 300.000 eura samo u ovom maloprodajnom lancu.

Jačanje liderske pozicije na tržištu

Zahvaljujući svojim neuporedivim pogodnostima i finansijskim prednostima, Premium program je zadržao svoju lidersku poziciju na tržištu u 2024. godini. Klijenti su nastavili da prepoznaju njegovu vrijednost, posebno kod svakodnevne potrebe kupovine. Uspjeh programa ističe njegovu snagu, relevantnost i povjerenje koje je stekao među korisnicima. Ovo povjerenje će poslužiti kao osnova za dalje inovacije i unapređenja u narednim godinama, osiguravajući da Hipotekarna banka ostane na prvom mjestu kada se radi o finansijskim rješenjima usmjerenim na klijente.

Kontinuiranim razvojem i proširivanjem Premium programa potvrđujemo svoju posvećenost unapređenju finansijske sigurnosti naših klijenata, istovremeno njegujući snažne odnose sa našim cijenjenim partnerima.

Inicijativa Hipotekarne banke za zelene proizvode

Zeleni krediti za pravna lica

Kao dio stalne posvećenosti održivosti, Hipotekarna banka je uvela finansijski podsticaj za podršku preduzećima koja se pridržavaju ekoloških standarda. Da bismo podstakli usvajanje održivih praksi, **smanjili smo kamatne stope 0,5%** za pravna lica koja ispunjavaju specifične kriterijume održivosti, bez obzira na namjenu njihovog kredita.

Klijenti koji imaju pravo na dobijanje kredita moraju zadovoljiti najmanje jedan od sljedećih uslova:

- » Koristiti zelenu energiju, koja se može kupiti preko EPCG. Kao banka, posvećeni smo i sami korišćenju zelene energije;
- » Poslovati sa instaliranim solarnim panelima;
- » Posjedovati ili upravljati vjetroelektranama ili vjetrovrtovima.

Ova inicijativa će ostati na snazi dok se ne iskoristi dodijeljena kvota od **5 miliona eura**. Nije potrebna dodatna dokumentacija ili posebni tipovi računa; preduzeća jednostavno treba da dostave relevantne informacije putem e-pošte radi verifikacije i vođenja evidencije.

Pored toga, svi klijenti koji učestvuju moraju da popune **ESG upitnik o održivosti poslovanja**, čime se obezbjeđuje transparentnost i usklađenost sa najboljim praksama u održivom razvoju poslovanja.

Fond za zeleni rast (GGF)

Kreditna linija GGF-a olakšava **finansiranje energetske efikasne gradnje i zelenih hipoteka**, podržavajući projekte koji ispunjavaju stroge kriterijume energetske efikasnosti.

Ključne karakteristike kreditne linije GGF-a:

- » **Pravo za odobrenje kredita:** Nove ili renovirane zgrade koje troše manje od 80% maksimalno prihvatljive potrebne energije;
- » **Zelene hipoteke:** Maksimalni iznos potkredita **do 500.000 eura**;
- » **Finansiranje izgradnje:** Pokriva **do 50%** troškova izgradnje (bez troškova zemljišta), sa maksimalnim iznosom **od 10 miliona eura** koji se prijavljuju GGF-u;
- » **Tehnička podrška:** U potpunosti pokrivena **GGF kreditom za tehničku pomoć (TAF)**;
- » **Fokus na tehnologiju:** Promoviše usvajanje modernih, efikasnih tehnologija, uključujući napredne sisteme grijanja, korišćenje biomase i rješenja za solarnu energiju.

Korišćenje sredstava GGF-a u 2024. godini

Sredstva GGF-a su aktivno korišćena tokom cijele 2024. godine, dostigavši **80%** ukupnih dodijeljenih sredstava. Sa ukupnom kreditnom linijom od **3,5 miliona eura**, sredstva su tokom **2023. i 2024. godine** raspodijeljena na tri pravna i dva fizička lica.

Svi korisnici kredita su ispunili unaprijed definisane kriterijume **Fonda za zeleni rast**, osiguravajući prosječnu uštedu energije **od najmanje 20%** kroz zelene funkcionalnosti svojih zgrada. Primjetno je da su svi krediti dodijeljeni **kupcima nekretnina**, a ne građevinskim kompanijama, čime je pojačana posvećenost programu održivog vlasništva nad kućama i energetske efikasnosti.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

**Klijenti i
partneri**

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Partneri

ESG Adria Summit

Hipotekarna banka je drugu godinu zaredom ponosna što učestvuje kao sponzor **ESG Adria samita**, vodećeg poslovnog događaja u regionu posvećenog unapređenju održivosti i oblikovanju budućnosti odgovornog rasta. Sa snažnim fokusom na **ekonomsku otpornost i dugoročni prosperitet**, samit obezbjeđuje jedinstvenu platformu za uspostavljanje veza i jačanje odnosa sa ključnim zainteresovanim stranama iz EU i svijeta. On služi kao katalizator za **inovacije, uticaj i odlučno djelovanje** u oblasti ESG.

ESG Adria samit je više od obične konferencije – to je mjesto gdje se kreira sljedeći talas održivih poslovnih strategija za jadransku regiju. To je mjesto gdje se stvaraju strateški savezi, pokreću revolucionarne inicijative i gdje napreduje liderstvo u razmišljanju *thought leadership*. Učesnici stiču neprocjenjive uvide, grade uticajne odnose i istražuju najnovije ESG trendove – **od pionirskih tehnologija do transformativnih poslovnih modela**.

Domaćini samita su „**Sustineri Partners**“, butik konsultantska kuća i istraživački centar specijalizovan **za ESG i strategiju održivosti**, kao i **Porto Montenegro**, marina i priobalje svjetske klase, smješten u Boki kotorskoj, koja je **pod zaštitom UNESCO-a**. Samit se održava u partnerstvu sa Vladom Crne Gore i pod pokroviteljstvom **Predsjednika Crne Gore**, okupljajući visoke predstavnike **vodećih kompanija, banaka, međunarodnih finansijskih institucija, vladinih tijela, civilnog društva i stručnjake za održivost** kako bi se podstakao zajednički dijalog i akcija.

U budućnosti, **ESG Adria samit** će nastaviti svoju misiju pokretanja **pozitivnih promjena** za preduzeća i društvo kroz diskusije koje podstiču na razmišljanje i dugoročno angažovanje zainteresovanih strana. **Hipotekarna banka ostaje posvećena podržavanju ove inicijative**, pojačavajući svoju predanost održivosti i odgovornim poslovnim praksama u regionu.

Na **ESG Adria samitu 2024**, naš **član Nadzornog odbora Mato Njavro** učestvovao je kao panelista u diskusiji na temu „**Inkluzivno liderstvo: Strategije za njegovanje raznovrsnosti i saradnje**“.

Panel je istraživao efikasne strategije za njegovanje inkluzivnog liderstva unutar organizacija, naglašavajući važnost integracije raznovrsnosti i praksi saradnje. Stručnjaci su podijelili vrijedne uvide o stvaranju okruženja koja promovišu jednakost, osnažuju pojedince iz različitih sredina i njeguju kulturu u kojoj svako može da doprinese svojim punim potencijalom.

Moderator: Biljana Braithwaite, osnivačica i izvršna direktorka, Sustineri Partners, predsjednica, Women on Boards Adria (WOBA)

Panelisti:

- » Anino Emuwa, direktorka, Avandis Consulting i osnivačica 100 Women@ Davos
- » Brankica Janković, povjerenica za Zaštitu ravnopravnosti u Srbiji,
- » Mato Njavro, dekan, Zagrebačka škola ekonomije i menadžmenta i član Nadzornog odbora, Hipotekarna banka,
- » Sanela Pašić, članica Nadzornih odbora, univerzitetska profesorka i suosnivačica Ženske mentorske mreže,
- » Olivera Vukajlović, savjetnica Predsjednika Crne Gore za održivi razvoj.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

**Klijenti i
partneri**

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Korporativne vrijednosti i radno mjesto

Njegovanje kulture
integriteta, svrhe i
zajedničkog rasta

Korporativne vrijednosti i radno mjesto

U Hipotekarnoj banci korporativne vrijednosti su temelj na kome gradimo svoj uspjeh. Ove vrijednosti se ogledaju u načinu na koji se odnosimo prema zaposlenima, negujemo pozitivno i inkluzivno radno mjesto i pokrećemo održivi rast. Razumijemo da je snaga naše organizacije direktno vezana za dobrobit i razvoj naših ljudi.

Kako nastavljamo da se razvijamo, naša posvećenost njegovanju kulture povjerenja, poštovanja i saradnje ostaje nepokolebljiva. U protekloj godini napravili smo značajne korake u stvaranju radnog okruženja u kojem se zaposleni osjećaju cijenjenim, podržanim i osnaženim. Svjesni smo da pozitivna kultura na radnom mjestu nije samo ostvarivanje poslovnih ciljeva – već i osiguravanje da naši zaposleni imaju resurse i mogućnosti koje su im potrebne da bi napredovali i lično i profesionalno.

Ovo poglavlje ističe našu kontinuiranu posvećenost očuvanju osnovnih vrijednosti, sa fokusom na angažovanje zaposlenih, njihovu dobrobit i rast organizacije. Ponosni smo što možemo da pokažemo napredak koji smo postigli u stvaranju radnog mjesta koje podstiče inovacije, inkluzivnost i međusobno poštovanje.

Obrazovanje i razvoj zaposlenih

U Hipotekarnoj banci čvrsto vjerujemo da je kontinuirano učenje temelj profesionalne izvrsnosti, usklađenosti sa propisima i inovacija. Kombinacijom interne digitalne obuke (platforma Edu720) i eksterne specijalizovane edukacije, osiguravamo da naši zaposleni budu opremljeni znanjem i vještinama neophodnim za brzo promjenljivo finansijsko okruženje.

Interna obuka: Edu720 platforma

Edu720 je interaktivna platforma za elektronsko učenje koja podržava zaposlene u ispunjavanju potreba za profesionalnim razvojem kroz kurseve prema njihovom sopstvenom tempu i koje vodi instruktor. Platforma pruža strukturirano, jednostavno korisničko okruženje, koje omogućava zaposlenima da razvijaju svoje kompetencije u više oblasti, uključujući usklađenost, sajber bezbjednost, liderstvo, održivost i tehničke vještine.

Moduli obuke na Edu720 su dizajnirani da zadovolje i regulatorne i operativne potrebe, osiguravajući da svi zaposleni, bez obzira na njihovu ulogu, imaju pristup relevantnom sadržaju za učenje. U 2024. godini platforma je ostala suštinski alat za edukaciju zaposlenih.

Obuka je obuhvatila sljedeće ključne oblasti:

1. Sajber bezbjednost i IT svijest

- » **Svijest o „fišingu“:** Ovaj kurs edukuje zaposlene o „fišing“ napadima, kako da prepoznaju prevarne imejlove i kako da odgovore na potencijalne prijetnje. Obezbijeđeni su primjeri iz stvarnog života i preventivne mjere kako bi se podigla svijest o sajber bezbjednosti;
- » **Sajber prijetnje – Odbranite se:** Zaposleni se edukuju o različitim sajber prijetnjama i kako da se odbrane od njih. Kurs obuhvata zlonamjerni softver, „fišing“, društveni inženjering i preventivne mjere;
- » **Korišćenje imejla:** Ovaj kurs obuhvata bezbjedno i profesionalno korišćenje elektronske pošte u banci. Uključuje bonton u pisanju imejla, svijest o „fišingu“ i najbolje prakse za rukovanje osjetljivim informacijama;

- » **Korišćenje prenosnih medija:** Zaposleni su edukovani o rizicima povezanim sa USB priključcima, spoljnim hard-diskovima i drugim prenosnim uređajima za skladištenje. Obuka uključuje smjernice za bezbjedno korišćenje kako bi se spriječilo neželjeno otkrivanje podataka;
- » **Korišćenje interneta:** Zaposleni su obučeni o odgovornom i bezbjednom korišćenju interneta na radnom mjestu. Kurs ističe prijetnje po sajber bezbjednost, navike bezbjednog pregledanja i politike kompanije o pristupu internetu;
- » **Lozinke:** Ovaj modul naglašava važnost jakih lozinki i upravljanja lozinkama. Zaposleni uče kako da bezbjedno kreiraju, čuvaju i ažuriraju lozinke kako bi spriječili neovlašćeni pristup;
- » **Informaciona bezbjednost:** Ova obuka pokriva osnovne principe informacione bezbjednosti, uključujući zaštitu podataka, bezbjednu komunikaciju i svijest o prijetnjama. Zaposleni uče najbolje prakse za zaštitu osjetljivih bankarskih podataka i sprečavanje ugrožavanja bezbjednosti;
- » **Upravljanje pravima pristupa korisnika:** Zaposleni uče kako da upravljaju pravima pristupa korisnika u okviru sistema banke. Obuka uključuje odobravanje, izmjenu i ukidanje pristupa na osnovu bezbjednosnih protokola.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

2. Regulatorni zahtjevi & usklađenost

- » **Samoprocjena operativnih rizika:** Ovaj modul uči zaposlene kako da vrše samoprocjene u vezi sa operativnim rizikom. Uključuje smjernice za identifikovanje, procjenu i ublažavanje rizika u svakodnevnim zadacima;
- » **PPZ edukacija:** Ovaj kurs pruža specifičnu edukaciju u vezi sa mjerama rizika i bezbjednosti u bankarstvu. Zaposleni će steći uvid u protokole za usklađenost sa propisima i zaštitu;
- » **Upravljanje incidentima:** Ovaj modul se bavi pristupom banke upravljanju incidentima, uključujući procedure izvještavanja, reagovanja i rješavanja bezbjednosnih i operativnih incidenata.

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

3. Meke vještine & komunikacija

- » **Interna komunikacija:** Ova obuka se fokusira na efikasnu internu komunikaciju unutar banke. Zaposleni će naučiti o najboljim praksama za dijeljenje informacija, alatima za saradnju i održavanje profesionalizma u pisanoj i usmenoj komunikaciji;
- » **Povratne informacije:** Podsticanje kulture konstruktivnih povratnih informacija radi unapređenja timskog rada i profesionalnog rasta.

**Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto**

Upravljanje

Metodologija

4. Bezbjednost na radnom mjestu i najbolje prakse

- » **Politika čistog stola i ekrana:** Zaposleni uče važnost održavanja čistog i bezbjednog radnog prostora. Obuka uključuje najbolje prakse za zaključavanje ekrana, obezbjeđivanje fizičkih dokumenata i sprečavanje neovlašćenog pristupa

Stope realizacije obuka

Neki kursevi u okviru naših programa obuke imaju relativno niske stope realizacije, što se prvenstveno može pripisati kontinuiranom karakteru mnogih od ovih kurseva. Značajan dio naše obuke je osmišljen za kontinuirani upis, što znači da je svaki novi zaposleni dužan da pohađa kurs kao dio procesa uvođenja u posao, umjesto da ih sve završi u određenom vremenskom okviru. Pored toga, mnogi od ovih kurseva nisu strukturirani tako da imaju fiksni datum završetka, kao što je 31. decembar, što omogućava zaposlenima da ih završe sopstvenim tempom, pohađajući ih tokom cijele godine. Ovaj fleksibilan pristup osigurava da zaposleni mogu da se bave materijalom kada to najviše odgovara njihovim rasporedima, što može dovesti do nižih stopa realizacije u tom momentu, ali u krajnjoj liniji promovišući dugoročno učenje i razvoj vještina.

Kurs	Procenat realizacije obuke%
Svijest o „fišing“ prijetnjama	90,7%
Korišćenje e-pošte	87,6%
Upravljanje pravima korisničkog pristupa	72,6%
Sajber prijetnje – odbranite se	73,2%
Korišćenje prenosnih medija	75,1%
Korišćenje interneta	78,4%
Lozinke	79,4%
Informaciona bezbjednost	82,4%
Samoprocjena OR	54,1%
PPZ edukacija	49,2%
Upravljanje incidentima	56,6%
Interna komunikacija	37,6%
Povratne informacije	36,0%
Politika čistog stola i ekrana	77,6%

Eksterna obuka

Kao dio stalne posvećenosti održivosti, inovacijama i profesionalnom razvoju zaposlenih, Banka je podržala niz (eksternih) inicijativa za edukaciju osmišljenih da izgrade internu stručnost i otpornost. Značajno je da su naši zaposleni preko Akademije Logate učestvovali u detaljnoj obuci o Linux sistemima, fokusirajući se na administraciju sistema, operacije komandne linije, upravljanje sistemom datoteka i osnovne bezbjednosne prakse. Ova obuka je ojačala sposobnost IT odjeljenja da održava kompleksnu, bezbjednu i efikasnu sistemsku infrastrukturu.

Pored toga, zaposleni su pohađali edukativne sesije o Mašinskom učenju usmjerene na sticanje osnovnog znanja o algoritmima, obradi podataka, modeliranju podataka i predviđanjima podataka. Ovo je učesnicima omogućilo uvide koji podržavaju inovacije u bankarskim uslugama zasnovanim na podacima.

Pored učešća u tehničkim programima, zaposleni su takođe razvijali praktične vještine, kao što su korišćenje Adobe Premiere za multimedijalnu produkciju, te gašenje požara, u sklopu pripravnosti za vanredne situacije i sertifikacija za prvu pomoć, što je poboljšalo ukupnu bezbjednost i spremnost na radu.

Banka nastavlja da ulaže u fleksibilno učenje pružajući pristup Udemy platformi zaposlenima u različitim odjeljenjima. Ovo im omogućava da razviju širok spektar kompetencija u oblastima kao što su upravljanje projektima, SQL i druge ključne poslovne i tehničke vještine, obezbjeđujući kontinuirani profesionalni rast i podržavajući održivu i na budućnost usmjerenu organizacionu kulturu.

Korporativne inicijative

Otvaranje filijale u Gusinju

U junu smo otvorili filijalu u Gusinju. Potpuno novo, moderno okruženje, prilagođeno finansijskim potrebama stanovnika Gusinja i okoline.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

**Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto**

Upravljanje

Metodologija

Premium večé

U oktobru smo organizovali Premium večé, događaj na kojem smo zajedno sa partnerima proslavili 13 godina Premium programa. Na proslavi godišnjice osvrnuli smo se na izuzetna dostignuća programa i najavili novu pogodnost Premium kartice – plaćanje na maksimalno 36 mjesečnih rata.

Osnaživanje žena u liderstvu

U oktobru je radionica „Osnaživanje žena u liderstvu“ okupila 30 žena sa različitih hijerarhijskih nivoa unutar banke, stvarajući dinamičan prostor za mentorstvo, izgradnju vještina i osnaživanje. Događaj, namijenjen ženama starosti od 25 do 40 godina, pružio je neprocjenjive uvide u razvoj liderstva, napredovanje u karijeri i lični rast.

Radionicu je vodio g. Enzo Chiesa, viši savjetnik u JP „Morgan“ i bivši generalni direktor „Gruppo BPM Banco Popolare di Milano“, a otvorena je inspirativnim govorima dvije žene na višim rukovodećim pozicijama u banci – jedna je šefica mreže, a druga članica Upravnog odbora. One su podijelile priče o svojim karijerama, sjećajući se ključnih izazova u različitim fazama svog profesionalnog rasta, naglašavajući otpornost, strateško razmišljanje i prilagodljivost.

Događaj se potom pretvorio u interaktivne sesije igranja uloga, gdje je moderator bio g. Chiesa, a gdje su učesnici vježbali osnovne tehnike pregovaranja. Poseban fokus je stavljen na govor tijela, postavljanje prioriteta i ravnotežu između posla i privatnog života, omogućavajući učesnicima da usavrše svoje meke vještine u podsticajnom i praktičnom okruženju za učenje.

Radionica je podstakla jak osjećaj ženske solidarnosti i profesionalnog druženja, opremajući učesnike unaprijeđenim mekim vještinama i dubljim razumijevanjem socijalne inteligencije u liderstvu. Mnogi učesnici su izrazili osjećaj da ih banka zaista cijeni, prepoznajući njenu posvećenost njihovom rastu i blagostanju. Događaj je takođe naglasio važnost integracije posla i privatnog života, inspirišući učesnike da ostvare svoje karijerne ambicije uz održavanje ličnog ispunjenja i blagostanja – ključnog elementa za održivi uspjeh.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

**Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto**

Upravljanje

Metodologija

Team Building vikend

Od 8. do 10. novembra, u hotelu Palmon Bay Hotel & SPA u Igalu, Herceg Novi, održan je *Team Building* Hipotekarne banke, koji je okupio kolege iz cijele banke na vikend učenja, saradnje i povezivanja.

Događaj je obuhvatio interne radionice na ključne teme kao što su „Godišnja obuka o SPN i razmatranje primjene međunarodnih restriktivnih mjera“ i „Značaj uključivanja klijenata i planirane promjene za budućnost“. Pored ovih sesija, imali smo i gostujućeg predavača – Radoja Cerovića, psihologa, poslovnog konsultanta i stručnjaka za psihologiju komunikacije. Vodio je interesantnu radionicu pod nazivom „Komunikacija i odnosi: Šta je „ispod haube?“ i upoznao učesnike sa kreativnom tehnikom razbijanja ploče. Ova jedinstvena vježba fokusirala se na koncentraciju i mentalnu otpornost, naglašavajući kako je uspjeh vođen načinom razmišljanja, a ne fizičkom snagom. Vikend je takođe uključivao svečanu večeru, koju je organizovao Mirsad Heldić, direktor najveće filijale u našem portfolio. Dijeleći binu sa našim predsjednikom Upravnog odbora, Zaimović i Heldić su istakli izuzetna dostignuća našeg tima i proslavili izvanredne rezultate banke u protekloj godini. Veče je obogatila živa muzika benda Berina Buturovića, što je doprinijelo svečanoj atmosferi.

Osim profesionalnog razvoja, najvredniji aspekt ovog okupljanja bila je prilika za jačanje ličnih veza. S obzirom na prisutnost naše banke širom Crne Gore, ovaj je događaj omogućio kolegama da se lično upoznaju, izgrade jače odnose i njeguju pravi osjećaj timskog rada.

Vratili smo se svojim radnim obavezama motivisaniji, povezaniji i spremniji za zajedničko suočavanje sa novim izazovima.

Otvaranje filijale Blok 6

U novembru smo otvorili novu filijalu – Blok 6, koja nudi udobno i moderno okruženje za obavljanje finansijskih usluga. U okviru ove filijale pokrenuli smo i zonu 24/7, omogućavajući našim klijentima pristup uslugama 24 sata dnevno, tokom cijele godine.

Odgovoran pristup zajednici, unapređenje radnog okruženja i briga o prirodnom okruženju neki su od stubova našeg održivog poslovanja. Shodno tome, unaprijedili smo i uredili zelene površine ispred filijale Blok 6.

Proslava Nove godine

Tradicionalnom proslavom Nove godine obilježili smo kraj uspješne 2024. godine, okupljajući kolege u noći radosti, priznanja i zahvalnosti. Događaj se održao 14. decembra u hotelu Hyatt Regency Kotor Bay Resort, u svečanoj atmosferi, ispunjenoj zahvalnošću za godinu koja je iza nas i uzbuđenjem zbog budućnosti.

Ovogodišnja proslava bila je obilježena fantastičnim muzičkim programom, sa nastupima Jelene Rozge, Saše Matića i Dženana Lončarevića, što je obezbijedilo veće odlične zabave i zajedničkih uspomena.

Vrhunac večeri bila je lutrija, gdje je pet srećnih zaposlenih osvojilo vaučere za vikend odmor za sebe i pratioca u Hyatt Regency Kotor Bay Resort. Pored toga, u duhu podrške zaposlenima i njihovim porodicama, banka je organizovala novogodišnju predstavu za djecu zaposlenih i uplatila 50 eura na njihove štedne račune – značajan gest koji odražava iskrenu posvećenost dobrobiti našeg tima, kako profesionalno tako i lično.

Pored proslave, događaj je bio prilika da se prepoznaju naša kolektivna dostignuća, uspostave jače timske veze i da se napunimo energijom za predstojeće prilike. Trenuci poput ovih su neophodni, jer zbližavaju kolege, podstiču motivaciju i jačaju podržavajuće i inspirativno okruženje, koje je pokretač našeg uspjeha.

Upravljanje

Upravljanje uz transparentnost
i odgovornost radi dugoročne
vrijednosti

Upravljanje

[GRI 2-9 | 2-10 | 2-11]

Upravljačka struktura

Okvir upravljanja Banke izgrađen je na dualističkom modelu upravljanja kako bi se osigurao efikasan nadzor i strateško donošenje odluka. Ključna upravljačka tijela Banke uključuju:

- 1. Skupština akcionara** – Najviši organ upravljanja u Banci, sastavljen od akcionara i njihovih ovlaštenih predstavnika, sa pravom glasa, pravom učešća u donošenju odluka i pravom pristupa finansijskim evidencijama;
- 2. Nadzorni odbor** – Odgovoran za nadzor i upravljanje, koji obezbjeđuje usklađenost sa zakonima i propisima;
- 3. Upravni odbor** – Sprovodi poslove Banke, obezbjeđujući svakodnevno upravljanje i strateško usklađivanje sa poslovnim ciljevima.

Skupština akcionara

Skupština akcionara ostvaruje svoja prava u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama, Zakonom o privrednim društvima i Statutom Banke. Akcionari imaju potpun pristup finansijskim informacijama, pravo glasa i mogućnost sazivanja sjednica ako posjeduju najmanje 5% akcijskog kapitala. Akcionari takođe imaju pravo da primaju dividende, dobijaju finansijske izvještaje i učestvuju u ključnim odlukama Banke. Generalna skupština akcionara takođe igra značajnu ulogu u ključnim strateškim odlukama kao što su povećanje kapitala, spajanja i glavne promjene politika, osiguravajući da akcionari ostanu aktivno uključeni u oblikovanje budućnosti Banke.

Pored svojih zakonskih obaveza, Skupština akcionara služi kao forum za raspravu o korporativnom učinku, za odobravanje strateških inicijativa i obezbjeđivanje odgovornosti Nadzornog i Upravnog odbora. Skupština se sastaje godišnje, ali se može sazvati i za vanredne sjednice kada je to potrebno. Banka održava transparentnu komunikaciju sa akcionarima redovnim objavljivanjem finansijskih izvještaja, izvještaja o upravljanju i objavljivanja informacija o održivosti.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor, sastavljen od najmanje pet, a najviše devet članova, odgovoran je za nezavisan nadzor poslovanja Banke. Dvije petine njegovih članova čine nezavisni članovi, što obezbjeđuje objektivno donošenje odluka. Članove bira Generalna skupština akcionara na mandat od četiri godine, a oni moraju ispunjavati specifične zahtjeve za stručnošću i regulatorne zahtjeve. Nadzorni odbor je osnovao sljedeća stalna tijela:

- » **Odbor za rizike** – Nadgleda politike upravljanja rizicima Banke i obezbjeđuje usklađenost sa regulatornim okvirom;
- » **Odbor za primanja** – Razvija i nadgleda prakse isplaćivanja pravednih primanja i strukture plata rukovodilaca;
- » **Odbor za imenovanja** – Upravlja sastavom odbora i planiranjem nasljeđivanja rukovodstva;
- » **Revizorski odbor** – Obezbjeđuje tačnost finansijskog izvještavanja i usklađenost sa zahtjevima interne i eksterne revizije.

Nadzorni odbor igra ključnu ulogu u procjeni efikasnosti mehanizama korporativnog upravljanja, preispitivanju sistema interne kontrole i osiguravanju da se Banka pridržava nacionalnih i međunarodnih regulatornih standarda. Tokom 2024. godine Nadzorni odbor je donio ključne odluke

u vezi sa operativnim nadzorom, finansijskom stabilnošću i usklađenošću sa propisima. Detaljno je pregledao izvještaje Centralne banke Crne Gore i sproveo mjere za unapređenje praksi upravljanja.

Članovi Odbora moraju imati dokazane rezultate u oblasti finansijskih usluga, korporativnom upravljanju i upravljanju rizicima. Sprovode se redovne obuke i inicijative za profesionalni razvoj kako bi se osiguralo da članovi Odbora ostanu informisani o novim trendovima u bankarskom upravljanju, rizicima vezano za sajber bezbjednost i ESG propisima.

Da bi se ojačala efikasnost upravljanja, Banka je implementirala sistem evaluacije gdje Nadzorni odbor procjenjuje sopstveni učinak i učinak Upravnog odbora na godišnjem nivou. Ovaj proces obezbjeđuje kontinuirano poboljšanje i usklađenost sa regulatornim očekivanjima.

Upravni odbor

Upravni odbor je odgovoran za sprovođenje strategije Banke i nadgledanje svakodnevnog poslovanja. Sastavljen od pet članova, koje imenuje Nadzorni odbor na četvorogodišnji mandat, Upravni odbor obezbjeđuje usklađenost sa propisima, upravljanje rizicima i operativnu efikasnost. Predsjednik predstavlja Banku i donosi odluke zajedno sa ostalim članovima.

Ključne odgovornosti Upravnog odbora uključuju:

- » Obezbjedjivanje implementacije pouzdanog sistema korporativnog upravljanja;
- » Praćenje finansijskog učinka i operativne efikasnosti;
- » Sprovođenje periodičnih procjena rizika i izvještavanje Nadzornog odbora o nalazima;
- » Nadgledanje usklađenosti sa bankarskim propisima i internim politikama;
- » Upravljanje odnosima sa zainteresovanim stranama i inicijativama za zadovoljstvo klijenata;
- » Obezbjedjivanje poštovanja etičkih bankarskih standarda, politika protiv pranja novca i inicijativa za korporativnu transparentnost.

Upravni odbor se redovno sastaje kako bi diskutovao o operativnom učinku, pitanjima usklađenosti i mogućnostima za širenje poslovanja. Takođe obezbjeđuje da Banka poštuje etičke standarde u svim aspektima poslovanja, jačajući posvećenost integritetu i održivom rastu. Da bi se poboljšala efikasnost donošenja odluka, Banka je formirala međufunkcionalne timove koji okupljaju ključne zaposlene iz različitih odjeljenja, osiguravajući da su odluke o upravljanju zasnovane na podacima i usklađene sa ukupnom korporativnom strategijom.

Interne kontrole i upravljanje rizicima

Snažan okvir interne kontrole obezbjeđuje tačnost i potpunost finansijskog izvještavanja. Banka je uspostavila:

- » **Odjeljenje interne revizije** – Prati i procjenjuje sistem internih kontrola;
- » **Služba za praćenje usklađenost** – Obezbjedjuje poštovanje propisa i sprečava zloupotrebe;
- » **Odjeljenje za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma** – Nadgleda usklađenost sa propisima o borbi protiv finansijskog kriminala;
- » **Služba za kontrolu rizika** – Osnovana kao nezavisna funkcija 2022. godine radi proaktivne procjene rizika i pružanja strateških preporuka Odboru.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

Upravljanje

Metodologija

Strategija upravljanja rizicima Banke obuhvata finansijske, operativne, regulatorne i reputacione rizike. Banka je 2024. godine uvela Okvir apetita za rizik (RAF) kako bi ojačala svoje kapacitete za upravljanje rizicima. RAF omogućava Banci da procijeni odstupanja od strateških ciljeva, identifikuje potencijalne finansijske prijetnje i obezbijedi održivo poslovanje.

Usklađenost sa Kodeksom korporativnog upravljanja

Banka se pridržava Kodeksa korporativnog upravljanja Crne Gore i prati standarde etičkog poslovnog ponašanja. Politike Banke o sukobu interesa obezbjeđuju transparentnost i integritet u procesima donošenja odluka. Kodeks se primjenjuje po principu „poštuj ili objasni“, uz dodatne mjere za rješavanje sukoba interesa između zaposlenih, rukovodilaca i akcionara. Model upravljanja Banke naglašava etičko ponašanje, odgovorne bankarske prakse i angažovanje zainteresovanih strana.

Banka redovno preispituje i ažurira svoje politike upravljanja kako bi uključivala najbolje prakse koje se razvijaju i regulatorna očekivanja. Kao član nekoliko finansijskih i poslovnih udruženja, Banka aktivno učestvuje u dijalozima o unapređenju korporativnog upravljanja.

Raznovrsnost i inkluzija

[GRI 405-1]

Banka promoviše rodnu ravnopravnost, različite perspektive i stručnost u upravljačkim tijelima. Nadzorni odbor je odlučan da ostvari najmanje jednu trećinu zastupljenosti manje zastupljenog pola. Banka osigurava da svi članovi upravljačkih tijela posjeduju neophodna znanja, vještine i iskustvo za efikasno nadgledanje i izvršavanje strateških operacija.

Politika raznovrsnosti Banke naglašava:

- » Jednake mogućnosti zapošljavanja bez obzira na pol, starost ili porijeklo,
- » Pravedne procese selekcije kako bi se osigurala raznolika zastupljenost na svim nivoima,
- » Rodnu ravnotežu na izvršnim pozicijama,
- » Kontinuirani profesionalni razvoj za liderske pozicije.

Upravljanje ESG rizicima i integracija

Banka trenutno radi na implementaciji **Okvira za rangiranje ESG rizika**, prvobitno opisanog u **Izveštaju o održivosti i uticaju za 2023. godinu**, a puna primjena se očekuje **do 2025. godine**. Ova inicijativa je usklađena sa globalnim principima održivog finansiranja, osiguravajući da su ekološka i društvena pitanja integrisana u donošenje finansijskih odluka.

Okvir za upravljanje ESG rizicima je osmišljen da sistematski procijeni održivost investicija i praksi kreditiranja. On uspostavlja pragove rizika na osnovu uticaja na životnu sredinu, ugljeničnog otiska, poštovanja radnih prava i praksi korporativnog upravljanja. Ovaj okvir osigurava da Banka ne sarađuje sa entitetima koji predstavljaju značajne rizike po održivost i daje prioritet finansiranju projekata i preduzeća usklađenih sa Ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih nacija (SDG).

Banka se obavezala na:

- » Sprovođenje **detaljne analize ESG** za sve glavne aktivnosti kreditiranja i investicija kako bi se identifikovali i ublažili potencijalni rizici održivosti;
- » Uspostavljanje **sistema za rangiranje ESG rizika** koji procjenjuje kompanije na osnovu uticaja na životnu sredinu, društvene odgovornosti i integriteta upravljanja, koristeći međunarodno priznate ESG kriterijume za procjenu;

- » Stvaranje **specijalizovanih finansijskih proizvoda** koji podstiču zelene investicije i klimatski prihvatljive poslovne modele, uključujući niže kamatne stope za održive projekte i finansijske podsticaje za razvoj obnovljivih izvora energije;
- » Razvoj **internog ESG programa obuke** kako bi se zaposleni opremili vještinama i znanjem potrebnim za integraciju ESG faktora u finansijsko odlučivanje;
- » Implementacija **ESG sistema za analitiku podataka** koji omogućava praćenje izloženosti ESG rizicima u realnom vremenu i obezbjeđuje usklađenost sa promjenljivim regulatornim okvirima.

Poruka
predsjednika
Upravnog odbora

Razumijevanje
poslovnog
ambijenta
Hipotekarne
banke

Okvir za rangiranje ESG rizika primjenjuje se na tri ključna potportfolija:

Put digitalne
transformacije
Hipotekarne
banke

- » **Fizička lica** – Klijenti koji dobijaju finansiranje za projekte vezane za ESG (npr. poboljšanja energetske efikasnosti, instalacije za solarnu energiju i unapređenja zelenih domova / zelene gradnje) dobijaju viši ESG rejting, što ih može kvalifikovati za povlašćene uslove kreditiranja;
- » **Hartije od vrijednosti** – Banka će finansirati samo hartije od vrijednosti sa ESG rejtingom od A do C, isključujući hartije od vrijednosti povezane sa industrijama sa negativnim uticajima na životnu sredinu ili društvo (kao što su fosilna goriva, lanci snabdijevanja povezani sa krčenjem šuma i kompanije sa lošim radnim praksama);
- » **Pravna lica (kompanije)** – Kompanije koje traže finansiranje biće podvrgnute ESG procjenama na osnovu svog industrijskog sektora, strukture korporativnog upravljanja, objelodanjivanja održivosti i učinka emisije ugljenika. Preduzeća u sektorima koji se smatraju visokorizičnim za ESG pitanja (kao što su rudarstvo, teška i hemijska industrija) suočiće se sa strožim kriterijumima za procjenu.

Ocjena
materijalnosti

Ekološki otisak

Zajednica

Klijenti i
partneri

Korporativne
vrijednosti i
radno mjesto

ESG SKALA RANGIRANJA

ESG OCJENA	OPIS
A	NIZAK ESG RIZIK
B	NIZAK DO SREDNJI ESG RIZIK
C	SREDNJI ESG RIZIK
D	SREDNJI DO POVEĆAN ESG RIZIK
E	POVEĆAN ESG RIZIK
F	VISOK ESG RIZIK

Upravljanje

Metodologija

Da bi se osiguralo da su razmatranja ESG rizika u potpunosti uključena u procese donošenja odluka, Banka je takođe osnovala Komitet za ESG rizike, koji je odgovoran za pregled transakcija visokog rizika i davanje preporuka Upravnom odboru u vezi sa potencijalnim rizicima održivosti. Komitet za ESG rizike sarađuje sa odjeljenjima za usklađenost, upravljanje rizicima i korporativnu strategiju kako bi se osiguralo da je ESG integracija usklađena sa finansijskim učinkom i etičkim bankarskim principima.

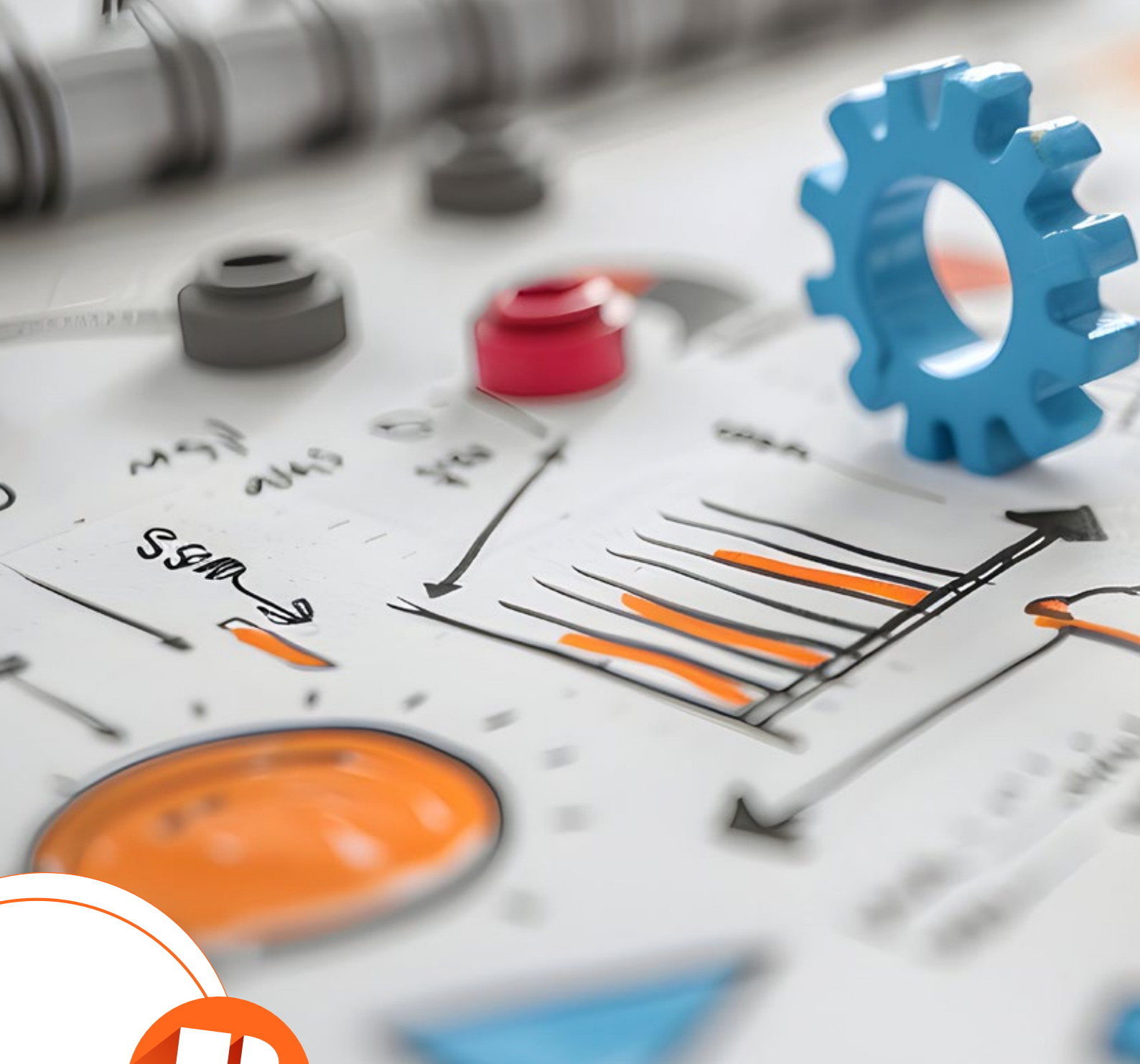
Pored toga, Banka radi na:

- » Razvijanju partnerstava sa organizacijama za zaštitu životne sredine i regulatornim tijelima kako bi se ostalo ispred zahtjeva za usklađenost sa ESG standardima i najboljih praksi;
- » Poboljšanju transparentnosti i izvještavanja, osiguravajući da Banka zainteresovanim stranama pruži detaljna objelodanjivanja o ESG učinku i aktivnostima upravljanja rizicima;
- » Uspostavljanju dugoročnih ESG ključnih indikatora učinka (KPI) za mjerenje uticaja Banke na održivost i odgovorno finansiranje, uključujući praćenje smanjenja ugljeničnog otiska, mjernih parametara društvenog uticaja i korišćenje ESG finansijskih proizvoda.

Strategija Banke za upravljanje ESG rizicima usklađena je sa regulatornim očekivanjima međunarodnih finansijskih institucija i okvirima za izvještavanje o održivosti, kao što su Globalna inicijativa za izvještavanje (GRI), **Radna grupa za finansijska objelodanjivanja vezana za klimu (TCFD) i Taksonomija EU za održivo finansiranje**. Da bi podržala ovu tranziciju, Banka ulaže u **napredne alate za analizu podataka** kako bi poboljšala mogućnosti ESG izvještavanja i procjene rizika.

Kako Banka napreduje prema potpunoj implementaciji svog Okvira za rangiranje ESG rizika do 2025. godine, nastaviće da usavršava svoje politike, jača svoje mehanizme upravljanja ESG-om i integriše pitanja održivosti u svoj osnovni poslovni model. Banka ostaje posvećena promociji odgovornih bankarskih praksi koje doprinose dugoročnoj ekološkoj, društvenoj i ekonomskoj dobrobiti.

Metodologija

Metodologija

Naš **drugi Izvještaj o održivosti** ima za cilj da pruži sveobuhvatan pregled ključnih rezultata i aktivnosti sprovedenih tokom fiskalne 2024. godine. Obim izvještavanja ostaje u skladu sa onim koji se koristi za naše konsolidovane finansijske izvještaje i obuhvata ekonomsko, ekološko i društveno poslovanje **Hipotekarne banke**. Ovaj dokument je pripremljen u skladu sa GRI standardima, koji i dalje služe kao primarna referenca za nefinansijsko izvještavanje, kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou.

Materijalnost ostaje centralna tačka našeg izvještavanja o održivosti, služeći kao smjernica koja određuje važnost tema o kojima izvještavamo. Kako je navedeno u GRI standardima, materijalne teme su one koje mogu značajno odražavati **ekonomske, ekološke i društvene uticaje** organizacije ili uticati na odluke zainteresovanih strana. Ove godine smo se fokusirali na materijalne teme koje najbolje odražavaju kontinuiranu posvećenost kompanije održivosti, u skladu s našim osnovnim vrijednostima i promjenljivim poslovnim ambijentom banke.

Izvori podataka za ovaj izvještaj uključuju interna dokumenta, uvide u industrijsko poređenje među predstavnicima industrije, sektorske analize i druge verifikovane zvanične izvore, na koje se referiše u cijelom izvještaju. Nastavljamo da dajemo prioritet transparentnosti i relevantnosti, osiguravajući da su predstavljene informacije i smislene i tačne za naše zainteresovane strane.

Indeks sadržaja GRI (Globalna inicijativa za izvještavanje)

Izjava o korišćenju	Hipotekarna banka AD Podgorica je objavila informacije navedene u ovom indeksu sadržaja GRI za period 1. 1. 2024 - 31. 12. 2024. godine sa pozivanjem na GRI standarde.
Korišćen GRI 1	GRI 1: Osnivanje 2021.

GRI STANDARD	OBJELODANJIVANJE	LOKACIJA	NAPOMENA
GRI 2: Opšta objelodanjenja 2021.	2-1 Detalji o organizaciji	Naziv: Hipotekarna banka AD Podgorica Vlasništvo i pravni oblik: AD Lokacija sjedišta: HIPOTEKARNA BANKA AD PODGORICA, 81000 Podgorica, Josipa Broza Tita 67 Zemlja poslovanja: Crna Gora	Potpuno objelodanjeno
	2-2 Subjekti uključeni u izvještavanje o održivosti organizacije	Subjekti navedeni u Izvještaju o uticaju odražavaju one uključene u konsolidovane finansijske izvještaje, a obuhvataju isključivo Hipotekarnu banku.	Potpuno objelodanjeno
	2-3 Period izvještavanja, učestalost i kontakt osoba	Period izvještavanja o održivosti je od 1. januara 2024. do 31. decembra 2024. godine. Period izvještavanja je usklađen sa periodom finansijskog izvještavanja. Za upite u vezi sa izvještajem ili prijavljenim informacijama, kontaktirajte: sustainability@hb.co.me.	Potpuno objelodanjeno
	2-4 Ponovljene izjave informacija	U poređenju sa izvještajem za 2023. godinu, izvršili smo sljedeću izmjenu kako bismo osigurali tačnost i dosljednost našeg izvještavanja: • Tabela indikatora voznog parka: U izvještaju za 2023. godinu, podaci za dizel i benzinska vozila su slučajno zamijenjeni. U ovogodišnjem izvještaju smo ispravili ovu grešku kako bismo tačno prikazali vrste goriva. Ova korekcija povećava pouzdanost naših podataka i obezbjeđuje transparentnost u našem izvještavanju o održivosti.	Potpuno objelodanjeno
	2-5 Eksterna verifikacija	Izvještaj o uticaju za 2024. nije bio predmet eksterne verifikacije	Potpuno objelodanjeno
	2-6 Aktivnosti, lanac vrijednosti i ostali poslovni odnosi	Molimo pogledajte dio „O nama“ u izvještaju.	Potpuno objelodanjeno
	2-7 Zaposleni	Molimo pogledajte stranice 2-7	Potpuno objelodanjeno

GRI 2: Opšta objelodanjivanja 2021.	2-8 Radnici koji nisu zaposleni	Vrste radnika koji nisu zaposleni: Firma za održavanje automobila; Agencija za upravljanje društvenim mrežama; Firma za čišćenje; Notar; Menadžer ljudskih resursa; Firma za snabdijevanje osvježivačima prostora; Reklamna kompanija; Firma za zakup medija; Nabavka kancelarijskog materijala; Materijal za štampanje; Firma za izradu koverti.	Djelimično objelodanjeno
	2-9 Upravljačka struktura i sastav	Molimo pogledajte dio „Nadzorni odbor & Upravni odbor“	Potpuno objelodanjeno
	2-10 Nominacija i selekcija najvišeg upravljačkog tijela	Molimo pogledajte dio „Upravljanje“	Potpuno objelodanjeno
	2-11 Predsjednik najvišeg upravljačkog tijela	Molimo pogledajte dio „Upravni odbor“	Potpuno objelodanjeno
	2-12 Uloga najvišeg upravljačkog tijela u nadzoru upravljanja uticajem	Odbor je povjerio odjeljenju za održivost odgovornost za sprovođenje analize uticaja. Ova analiza je osmišljena da sveobuhvatno procijeni aktivnosti i poslovanje organizacije u vezi sa održivošću, uključujući njihov ekonomski, ekološki i društveni uticaj. Proces počinje tako što odjeljenje za održivost sprovodi temeljnu analizu uticaja, uzimajući u obzir različite aspekte, kao što su ekološki otisak, društvena odgovornost i ekonomska održivost. Ova analiza se zatim dijeli sa odjeljenjem za rizike, koje je pregleda i procjenjuje potencijalne rizike povezane sa identifikovanim uticajima i formuliše strategije za efikasno upravljanje istim. Tokom cijelog ovog procesa najviše upravljačko tijelo, obično Odbor direktora, učestvuje kao posmatrač. Iako nije direktno uključen u svakodnevno poslovanje, Odbor direktora ima ovlašćenje da interveniše ako je potrebno, osiguravajući usklađenost sa ukupnim strateškim pravcem i ciljevima organizacije. Ovo učešće osigurava da su inicijative za održivost integrisane u sveobuhvatnu strategiju i okvir upravljanja organizacije.	Potpuno objelodanjeno
	2-7 Zaposleni	Molimo pogledajte stranice 2-7	Potpuno objelodanjeno
	2-13 Delegiranje odgovornosti za upravljanje uticajem	Molimo pogledajte Objelodanjivanje 2-12	Djelimično objelodanjeno

GRI 2: Opšta objelodanjivanja 2021.	2-14 Uloga najvišeg upravljačkog tijela u izvještavanju o održivosti	Redovno, svaka tri mjeseca, Odjeljenje za održivost, zajedno sa glavnim izvršnim direktorom, sastaje se na sveobuhvatnim sastancima posvećenim preispitivanju i oblikovanju inicijativa održivosti i učinka. Iako glavni izvršni direktor nije direktno odgovoran za izvještavanje o održivosti, njegovo učešće je integralni dio procesa. Glavni izvršni direktor aktivno učestvuje u prikupljanju podataka, pregleda nalaze i pruža vrijedne uvide prije nego njihove integracije u izvještaj. Ovaj kolaborativni pristup osigurava da su napori u oblasti održivosti usklađeni sa organizacionim ciljevima i da odražavaju duboko razumijevanje naših obaveza i dostignuća.	
	2-15 Konflikt interesa	Molimo pogledajte < Usklađenost sa Kodeksom korporativnog upravljanja	Potpuno objelodanjeno
	2-16 Prenosjenre krucijalnih problema	Krucijalni problemi se dijele na dvije različite vrste: one koje se tiču opstanka banke i one koje predstavljaju rizik za njen ugled. Za pitanja koja se tiču opstanka banke koristi se strukturirani proces eskalacije, koji pokreću specifični ključni parametri - kao što su indikatori ranog upozorenja (EWI) 1 i 2, kao i unaprijed određeni okidači prije prekida. Ovi parametri, ako su ugroženi, ukazuju na potencijalne prijetnje po opstanak banke. Praćenje ovih indikatora se vrši kvartalno, sa unaprijed definisanim akcijama i mjerama spremnim za aktiviranje ako EWI 1 i EWI 2 ukazuju na neposrednu opasnost. Ukoliko dođe do prekida, proces eskalacije se odmah pokreće u skladu sa Planom oporavka Banke. Ovaj plan, strateški unaprijed izrađen, definiše opcije oporavka, uključujući vremenske rokove, odgovornosti i mjere. Nakon prekida, rukovodstvo Banke odmah saziva sastanak kako bi delegiralo neophodne akcije, odgovornosti i rokove. Pored toga, Nadzorni odbor i Centralna banka Crne Gore odmah se obavještavaju. Nasuprot tome, u slučaju problema sa reputacijom preduzima se brza akcija korišćenjem elektronske baze podataka o operativnim rizicima. Pitanje se odmah razmatra tokom početnog sastanka kolegijuma, gdje se sprovodi sveobuhvatna analiza kako bi se utvrdile odgovarajuće akcije, dodijelile odgovornosti i postavili rokovi. Za razliku od prijetnji po opstanak banke, problemi sa reputacijom ne predstavljaju neposrednu egzistencijalnu prijetnju. Shodno tome, osmišljavanje odgovarajućih mjera i formulisanje odgovarajućeg odgovora zahtijeva više vremena, u skladu sa sveobuhvatnom vizijom i misijom banke.	Potpuno objelodanjeno

GRI 2: Opšta objelodanjivanja 2021.	2-17 Kolektivno znanje najvišeg upravljačkog tijela	Odbor podržava ESG strategiju zajedno sa okvirom izvještavanja, koji obuhvata analizu materijalnosti i aktivnosti bitne za postizanje ciljeva. Nadalje, članovi odbora dosljedno učestvuju u događajima i konferencijama usmjerenima na održivost.	Potpuno objelodanjeno
	2-18 Procjena učinka najvišeg upravljačkog tijela	U izvještajnom periodu organizacija nema uspostavljene procese za procjenu učinka najvišeg upravljačkog tijela upravljanja u nadzoru upravljanja uticajima.	Potpuno objelodanjeno
	2-19 Politike primanja	Uprava banke prima fiksne mjesečne plate. Banka se pridržava Politike primanja koja uređuje mogućnost isplate varijabilnih naknada. Varijabilni prihodi se raspoređuju <i>ad hoc</i> , isključivo prema diskreciji nadležnog upravljačkog tijela.	Potpuno objelodanjeno
	2-20 Proces određivanja primanja	Nadzorni odbor nadzire varijabilna primanja za Upravni odbor i viši menadžment. Za ostale zaposlene Uprava odlučuje o varijabilnim primanjima, vodeći se Politikom primanja.	Potpuno objelodanjeno
	2-21 Ukupni godišnji koeficijent primanja	Godišnji ukupni koeficijent primanja izračunat je i iznosi: 11,01. $(305.075,02/27.720,49=11,01)$ Promjena godišnjeg ukupnog koeficijenta primanja izračunava se 0,15%. $((305.075,02 - 298.555,80)/298.555,80 * 100) / (((27.720,49 - 24.196,75)/24.196,75) * 100)$. Uključeni su svi oni koji su bili i još uvijek jesu zaposleni tokom 2024. godine. Za zaposlenog sa nepunim radnim vremenom koriste se ekvivalentne stope plate za puno radno vrijeme. Vrste primanja koje su uključene su: plata, bonusi, otpremnina za penziju, rad zaposlenih u odborima, zimnica, naknada za privatno zdravstveno osiguranje, pomoć zaposlenima za liječenje, naknada za prevoz od kuće do posla. Pozicija najviše plaćenog pojedinca je predsjednik Upravnog odbora.	Potpuno objelodanjeno
	2-22 Izjava o strategiji održivog razvoja	Molimo pogledajte < Pismo predsjednika Upravnog odbora (CEO)	Potpuno objelodanjeno
	2-23 Obaveze iz politika	Molimo pogledajte dio koji se na to odnosi u godišnjem izvještaju za 2024.	

GRI 2: Opšta objelodanjivanja 2021.	2-24 Uključivanje obaveza iz politika	Banka posluje sa strateškim planom i raznim komponentama unutar svog poslovnog plana, od kojih svaka ima različite uloge u bilansu stanja i uspjeha. Zadaci i podzadaci organizovani su u projekte ili potprojekte, sa dodijeljenim odgovornostima i obavezama koje sprovode projektni timovi. To se postiže uključivanjem svih relevantnih odjeljenja u projekte i primjenom pisanih politika i procedura. Svaka politika i procedura definišu specifične zadatke, uloge, odgovornosti i vremenske rokove. Svako relevantno odjeljenje unutar ovih politika i postupaka dobija detaljne opise svojih zadataka, dužnosti i odgovorne funkcije, zajedno sa definisanim ciljevima. Sprovodimo obuke prilagođene specifičnim područjima naših poslovnih aktivnosti, osiguravajući usklađenost sa regulatornim zahtjevima. Iako se ove sesije obično održavaju jednom godišnje, prepoznata je potreba za poboljšanjem njihovog kvaliteta i perspektive usmjerene prema budućnosti. Usklađenost sa politikama i postupcima je obavezna i svakodnevno poslovanje se odvija u skladu sa njima. U redovnim intervalima, kako je navedeno u našim politikama i procedurama, izvještaji se sastavljaju i dostavljaju višim nivoima organizacione hijerarhije. Ovi izvještaji se sumiraju na najvišem nivou banke, što olakšava pravovremeno donošenje odluka. Banka integriše svoje obaveze u organizacione strategije, operativne politike i procedure na sljedeći način: Polazeći od naše strateške misije, vizije i ciljeva, usklađujemo ih sa petogodišnjim poslovnim planom, koji služi kao temeljni dokument. Osiguravamo da sva područja, uključujući politike i prakse nabavke i ulaganja, budu usklađena sa tim dokumentima. Odluke o pokretanju, nastavku ili prekidu poslovnih odnosa vode se našom strategijom i poslovnim planom, uzimajući u obzir njihov uticaj na ključne indikatore učinka, povraćaj na kapital, povraćaj na aktivu i druge relevantne koeficijente. Novi proizvodi, procesi ili procedure nabavke moraju biti usklađeni sa politikom implementacije, uz odobrenje svih relevantnih odjeljenja. U slučaju <i>outsourcinga</i>, obavezna je primjena politike i procedura <i>outsourcinga</i>, uz usklađenost sa zakonodavstvom. Sve inicijative podliježu internim i eksternim revizijama kako bi se osigurala usklađenost s utvrđenim standardima i regulatornim zahtjevima.	Potpuno objelodanjeno
---	--	---	------------------------------

GRI 2: Opšta objelodanjivanja 2021.	2-25 Procesi za saniranje negativnih uticaja	Banka je uspostavila sveobuhvatan pristup upravljanju negativnim uticajima i rješavanju pritužbi, koji se sastoji od četiri različita nivoa: • Praćenje medija: Sprovodi se dnevno praćenje svih medija kako bi se pratilo spominjanje Hipotekarne banke i naših klijenata. Ovo praćenje olakšava se primanjem dnevnih e-poruka od Nina Medija (ops@ninamedia.me; • Pravni nadzor: Pravno odjeljenje marljivo prati sve tužbe podnesene protiv Hipotekarne banke. U bilansu stanja i uspjeha izdvajaju se rezervacije za potencijalne gubitke, procijenjene kao procenat iznosa traženog u tužbi; • Procedure usklađenosti: Postoje strukturirane procedure usklađenosti za rješavanje pritužbi nezadovoljnih klijenata, dobavljača i zainteresovanih strana. Pritužbe mogu poticati iz različitih izvora, uključujući kontakt centar, knjige prigovora u poslovnim jedinicama i e-poštu poslatu na našu veb-stranicu; • Upravljanje operativnim rizikom: Izdvajaju se rezervacije za sve negativne uticaje zabilježene u bazi podataka operativnog rizika. Procjena maksimalnog potencijalnog gubitka od ovih uticaja u budućim periodima temelji se na istorijskim evidencijama. Svaki od ova četiri nivoa djeluje nezavisno i generiše izvještaje koji se podnose Upravnom odboru i Odboru direktora u učestalosti propisanoj odgovarajućim procedurama. Ovaj višeslojni pristup osigurava da banka ostane budna u identifikovanju i rješavanju negativnih uticaja i pritužbi, čime se štite interesi svih zainteresovanih strana.	
	2-26 Mehanizmi za traženje savjeta i izražavanje zabrinutosti	Pojedinci koji traže smjernice o sprovođenju politika i praksi odgovornog poslovnog ponašanja ili žele izraziti zabrinutost u vezi sa poslovnim ponašanjem organizacije podstiču se da se obrate Odjeljenju za ljudske resurse (HR). HR služi kao namjenska kontaktna tačka za zaposlene, koja pruža pomoć, pojašnjenja i podršku u snalaženju i primjeni organizacijskih smjernica, a istovremeno osigurava povjerljivost i rješava probleme sa osjetljivošću i diskrecijom. Ovim centralizovanim pristupom organizacija nastoji podsticati kulturu transparentnosti, odgovornosti i odgovornog poslovnog ponašanja.	Potpuno objelodanjeno

GRI 2: Opšta objelodanjivanja 2021.	2-27 Usklađenost sa zakonima i propisima	Tokom izvještajnog perioda Centralna banka Crne Gore, kao regulatorno tijelo za bankarsko tržište u Crnoj Gori, nije utvrdila značajne slučajeve nepoštovanja zakona i propisa koji uključuju Hipotekarnu banku. Stoga, tokom posmatranog perioda nije bilo prijavljenih ili zabilježenih kršenja propisa.	Potpuno objelodanjeno
	2-28 Članska udruženja	Molimo pogledajte: <Usklađenost sa Kodeksom korporativnog upravljanja; <Biti prvi: Utiranje puta održivosti	Potpuno objelodanjeno
	2-29 Pristup angažovanju zainteresovanih strana	Molimo pogledajte: • Procjena materijalnosti • Zajednica • Klijenti i partneri • Korporativne vrijednosti i radno mjesto	Potpuno objelodanjeno
	2-30 Kolektivni ugovori	Unutar banke ne sklapaju se pojedinačni kolektivni ugovori sa zaposlenima. Umjesto toga, sprovodi se Opšti kolektivni ugovor, koji je obavezan za sve poslodavce u Crnoj Gori.	Potpuno objelodanjeno
GRI 201: Ekonomski učinak 2016.	201-1 Direktna ekonomska vrijednost generisana i distribuirana	Pogledajte stranicu 201-1	Potpuno objelodanjeno
GRI 202: Tržišno prisustvo 2016.	202-1 Koeficijent standardne početne plate po polu u poređenju sa lokalnom minimalnom zaradom	Pogledajte stranicu 202-1	
GRI 207: Porez 2019.	207-2 Poresko upravljanje, kontrola i upravljanje rizicima	Banka primjenjuje sve relevantne primjenjive zakone u području u kojem posluje, uključujući poreske zakone. Pravna služba i <i>compliance</i> informišu sve relevantne službe o zakonskim promjenama vezanim za njihovo područje poslovanja, koje su onda dužne uskladiti poslovanje sa navedenim promjenama. Računovodstvo priprema finansijske izvještaje mjesečno, kvartalno i godišnje i dostavlja ih Centralnoj banci i Upravnom odboru. Završni godišnji izvještaj takođe se dostavlja Poreskoj upravi putem e-portala, uz dopunu drugih izvještaja koje poreska uprava zahtijeva od organizacije. Banka (računovodstvo) takođe putem e-portala dostavlja poreskoj upravi mjesečni izvještaj o plaćenim porezima i doprinosima koje je uplatila u prethodnom mjesecu.	Potpuno objelodanjeno
GRI 302: Energija 2016.	GRI 302-1 Korišćenje energije unutar organizacije	Molimo pogledajte < Energija	Potpuno objelodanjeno
	302-3 Intenzitet energije	Molimo pogledajte < Energija	Potpuno objelodanjeno

GRI 305: Emisije 2016.	305-1 Direktna GHG emisije (Opseg 1)	Molimo pogledajte: < Opseg 1 i 2 Emisije.	Potpuno objelodanjeno
	305-2 Indirektna energija (Opseg 2) GHG emisije	Molimo pogledajte: < Opseg 1 i 2 Emisije.	Potpuno objelodanjeno
	305-3 Ostale indirektna GHG emisije (Opseg 3)	Molimo pogledajte: < Opseg 3 – Naš uticaj izvan naših granica	Djelimično objelodanjivanje
	305-4 GHG intenzitet emisija	Molimo pogledajte: < Opseg 1 i 2 Emisije	Djelimično objelodanjivanje
GRI 308: Ekološka procjena dobavljača 2016. GRI 308-1 Novi dobavljači koji su provjereni korišćenjem ekoloških kriterijuma	GRI 308-1 Novi dobavljači koji su provjereni korišćenjem ekoloških kriterijuma	Molimo pogledajte sheet 308-1	Potpuno objelodanjeno
	GRI 401: Zapošljavanje 2016.	Molimo pogledajte sheet 401-3	Potpuno objelodanjeno
GRI 402: Radni/ menadžerski odnosi 2016.	402-1 Minimalni period prethodnog obavještanja vezano za operativne promjene	Minimalni period prethodnog obavještanja vezano za operativne promjene iznosi 4 sedmice, a naknade za konsultacije i pregovaranje definisane su u kolektivnim ugovorima.	Potpuno objelodanjeno
GRI 403: Zaštita i bezbjednost na radu 2018.	403-9 Povrede na radu	Tokom 2024. godine nije zabilježen nijedan slučaj nezgoda ili povreda na radu, ni među zaposlenima Hipotekarne banke, niti među angažovanim radnicima koji nisu u direktnom radnom odnosu sa bankom.	Potpuno objelodanjeno
GRI 404: Obuka i edukacija 2016.	404-1 Prosječni sati obuke godišnje po zaposlenom	Molimo pogledajte <i>sheet</i> 404-1	Potpuno objelodanjeno
	404-2 Programi za unapređenje vještina zaposlenih i programi za pomoć kod	Molimo pogledajte: < Promovisanje edukacije	Potpuno objelodanjeno
GRI 405: Raznovrsnost i jednake mogućnosti 2016.	405-1 Raznovrsnost upravljačkih tijela i zaposlenih	Molimo pogledajte: < Politika diverziteta i struktura Upravnog odbora banke	Djelimično objelodanjeno
GRI 414: Socijalna procjena dobavljača 2016.	GRI 414-1 Novi dobavljači koji su provjereni korišćenjem socijalnih kriterijuma	Pogledajte <i>sheet</i> 414-1	Potpuno objelodanjeno

GRI 2-7 | Zaposleni

a. Zaposleni po polu i regionu	2024					2023			
	Ženski	Muški	Ostalo	ND	Ukupno	Ženski	Muški	Ostalo	ND
Region 1 (centralni)	130	90	0		220	121	76	0	
Region 2 (sjeverni)	16	8	0		24	13	7	0	
Region 3 (južni)	33	6	0		39	29	11	0	
Total	179	104	0	0	283	163	94	0	0

b. Zaposleni po vrsti ugovora, polu i regionu	2024								
	Centralna (središnja) Crna Gora					Sjeverna Crna Gora			
	Ženski	Muški	Ostalo	ND	Ukupno	Ženski	Muški	Ostalo	
Broj stalno zaposlenih/zaposlenih sa punim radnim vremenom	93	73	0		166	8	6	0	
Broj stalno zaposlenih/zaposlenih sa nepunim radnim vremenom	34	20	0		54	6	4	0	
Ukupno u regiji	127	93	0	0	220	14	10	0	

b. Zaposleni po vrsti ugovora, polu i regionu	2023								
	Centralna (središnja) Crna Gora					Sjeverna Crna Gora			
	Ženski	Muški	Ostalo	ND	Ukupno	Ženski	Muški	Ostalo	
Broj stalno zaposlenih/zaposlenih sa punim radnim vremenom	86	65			151	9	6		
Broj stalno zaposlenih/zaposlenih sa nepunim radnim	25	14			39	3	1		
Ukupno u regiji	111	79	0	0	190	12	7	0	

	2022				
Ukupno	Ženski	Muški	Ostalo	ND	Ukupno
197	104	76	0		180
20	13	7	0		20
40	32	8	0		40
257	149	91	0	0	240

		Južna Crna Gora					
ND	Ukupno	Ženski	Muški	Ostalo	ND	Ukupno	Total
	14	18	7	0		25	205
	10	11	3	0		14	78
0	24	29	10	0	0	39	283

		Južna Crna Gora					
ND	Ukupno	Ženski	Muški	Ostalo	ND	Ukupno	Total
	15	30	7			37	203
	4	4	2			6	49
0	19	34	9	0	0	43	252

b. Broj zaposlenih prema vrsti ugovora, polu i regionu	2022							
	Centralna (središnja) Crna Gora					Sjeverna Crna Gora		
	Ženski	Muški	Ostalo	ND	Ukupno	Ženski	Muški	Ostalo
Broj stalno zaposlenih/zaposlenih sa punim radnim vremenom	95	68			163	12	6	
Broj stalno zaposlenih / zaposlenih sa nepunim radnim vremenom	9	8			17	1	1	
Ukupno u regiji	104	76	0	0	180	13	7	0

c. Opišite metodologije i pretpostavke koje su korišćene za prikupljanje podataka
Kadrovski program

d. Navedite kontekstualne informacije neophodne za razumijevanje podataka prijavljenih u tačkama 2-7-a i 2-7-b
Regija 1- centralna (filijala Banke - Podgorica, Danilovgrad i Cetinje) regija 2 - sjeverna (filijala Banke u Bijelom Polju, Beranama, Nikšiću, Gusinju i Žabljaku); regija 3- južna (filijala Banke u Baru, Ulcinju, Kotoru, Tivtu, Herceg Novom i Budvi)

e. Opišite značajne fluktuacije u broju zaposlenih tokom izveštajnog perioda i između izveštajnih perioda
Nije bilo značajnije fluktuacije u broju zaposlenih tokom izveštajnog perioda i između izveštajnih perioda

GRI 201-1 | Direktna ekonomska vrijednost ostvarena i raspodijeljena

Ukupno za sve regione (EUR '000)	2024	2023	2022
Direktna ekonomska vrijednost generisana	48.400	37.293	27.649
Direktna ekonomska vrijednost distribuirana	29.939	25.036	21.607
Operativni troškovi	17.178	15.424	12.957
Vrijednost distribuirana zaposlenima	8,636	7.040	7.255
Vrijednost raspodeljena dobavljačima kapitala	0	0	0
Vrijednost distribuirana Poreskoj upravi (Upravi prihoda i carina?)	3.737	2.351	1.218
Vrijednost distribuirana akcionarima	0	0	0
Vrijednost distriburana zajednici	388	220	176
Održana (?) ekonomska vrijednost	18.461	12.257	6.042

		Južna Crna Gora					
ND	Ukupno	Ženski	Muški	Ostalo	ND	Ukupno	Total
	18	27	7			34	215
	2	5	1			6	25
0	20	32	8	0	0	40	240

GRI 202-1 | Odnosi standardne početne plate po polu u poređenju sa lokalnom minimalnom platom

a. Odnos plata zaposlenih, po polu i na značajnim lokacijama odnosno u regionima	2024						2023			
	Centralna Crna Gora		Sjever Crne Gore		Jug Crne Gore		Centralna Crna Gora		Sjever Crne Gore	
	Ženski	Muški	Ženski	Muški	Ženski	Muški	Ženski	Muški	Ženski	Muški
Početna plata (po satu ili mjesečno)	600	600	600	600	600	600	550	550	550	550
Lokalna minimalna plata (po satu ili mjesečno)	600	600	600	600	600	600	450	450	450	450
Odnos početne plate i minimalne plate	100%	100%	100%	100%	100%	100%	122%	122%	122%	122%

b. Ostali radnici (nezaposleni*) Odnos plata, po polu i na značajnim lokacijama odnosno u regionima	2024						2023			
	Centralna Crna Gora		Sjever Crne Gore		Jug Crne Gore		Centralna Crna Gora		Sjever Crne Gore	
	Ženski	Muški	Ženski	Muški	Ženski	Muški	Ženski	Muški	Ženski	Muški
Početna plata (po satu ili mjesečno)	600	600	600	600	600	600	550	550	550	550
Lokalna minimalna plata (po satu ili mjesečno)	600	600	600	600	600	600	450	450	450	450
Odnos početne plate i minimalne plate	100%	100%	100%	100%	100%	100%	122%	122%	122%	122%

*Ovi pojedinci su zaposleni preko agencije za zapošljavanje.

c. Da li minimalna zarada ne postoji ili je promjenljiva po lokaciji? Tamo gdje postoji više od jedne minimalne zarade, navedite koja je korišćena, po lokaciji.
U Crnoj Gori minimalna mjesečna zarada utvrđena je zakonom i iznosi 600 i 800 eura.

GRI 308-1 | Novi dobavljači koji su provjereni korišćenjem ekoloških kriterijuma

a. Provjereni novi dobavljači (%)	2024	2023	2022
Ukupan broj novih dobavljača	11	9	8
Broj dobavljača provjerenih po ekološkim kriterijumima	8	6	6
Procenat	73%	67%	75%

		2022					
Jug Crne Gore		Centralna Crna Gora		Sjever Crne Gore		Jug Crne Gore	
Ženski	Muški	Ženski	Muški	Ženski	Muški	Ženski	Muški
550	550	470	470	470	470	470	470
450	450	450	450	450	450	450	450
122%	122%	104%	104%	104%	104%	104%	104%

		2022					
Jug Crne Gore		Centralna Crna Gora		Sjever Crne Gore		Jug Crne Gore	
Ženski	Muški	Ženski	Muški	Ženski	Muški	Ženski	Muški
470	470	470	470	470	470	470	470
450	450	450	450	450	450	450	450
104%	104%	104%	104%	104%	104%	104%	104%

GRI 308-1 | Novi dobavljači koji su provjereni korišćenjem ekoloških kriterijuma

Roditeljsko odsustvo	2024					Ženski
	Ženski	Muški	Ostalo	ND	Ukupno	
a. Ukupan broj zaposlenih koji su imali pravo na roditeljsko odsustvo, po polu	13	0	0		13	7
b. Ukupan broj zaposlenih koji je koristio roditeljsko odsustvo, po polu	13	0	0		13	7
c. Ukupan broj zaposlenih koji su se vratili na posao u izvještajnom periodu nakon završetka roditeljskog odsustva, po polu	0	0	0		0	0
d. Ukupan broj zaposlenih koji su se vratili na posao nakon završetka roditeljskog odsustva, a koji su i dalje bili zaposleni 12 mjeseci nakon povratka na posao, po polu	3	0	0		3	1
e. Stope zadržavanja zaposlenih koji su koristili porodijsko odsustvo, po polu	100%	0%	0%		100%	100%
f. Stope povratka na posao zaposlenih koji su koristili roditeljsko odsustvo, po polu	100%	0%	0%		100%	100%

404-1 | Prosječan godišnji broj sati obuke po zaposlenom

a. Prosječan broj sati obuke po zaposlenom	2024	2023	2022
Viši menadžment (u minutima)	94	80	75
Srednji menadžment (u minutima)	299	80	75
Ostali zaposleni (u minutima)	238	170	135

a. Prosječan broj sati treninga po zaposlenom	2024	2023	2022
Žene	187	143	135
Muškarci	365	143	135
Prosječan broj sati po zaposlenom	237	143	135

* Prosječan broj sati obuke u 2024. godini izračunat je uzimanjem u obzir i interne (sprovedene preko portala Edu 720) i eksterne obuke, dok u 2023. i 2022. godini detaljne informacije o eksternoj obuci nisu bile dostupne, te stoga objavljivanja uključuju samo obuku sprovedenu interno, putem Edu720.

GRI 414-1 | Novi dobavljači koji su provjereni korišćenjem društvenih kriterijuma

a. Provjereni novi dobavljači (%)	2024	2023	2022
Ukupan broj novih dobavljača	11	9	8
Broj dobavljača koji su provjereni korišćenjem društvenih kriterijuma	8	6	6
Procenat	73%	67%	75%

2023				2022				
Muški	Ostalo	ND	Ukupno	Ženski	Muški	Ostalo	ND	Ukupno
0	0	0	7	7	0	0	0	7
0	0	0	7	7	0	0	0	7
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	1	1	0	0	0	1
			100%	100%				100%
			100%	100%				100%

www.hb.co.me